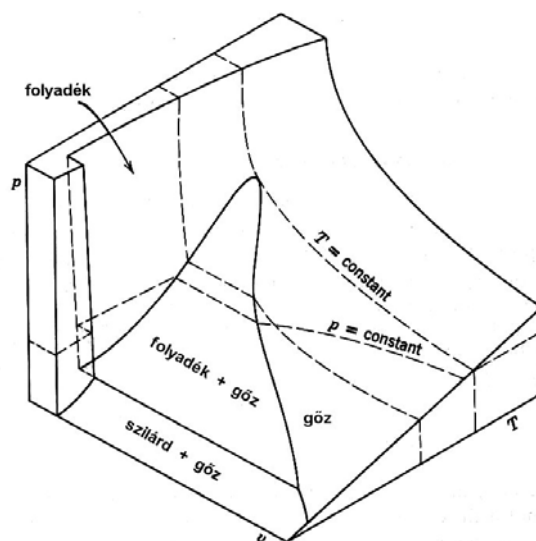

HŐTAN PÉLDATÁR KIEGÉSZÍTÉS

Összeállította:

***Dr. Sánta Imre
egyetemi docens***

**Budapest
2010**

Dr. Sánta Imre: Hőtan példatár kiegészítés. (Átdolgozott)

© Dr. Sánta Imre, 2010.

Kiadja:
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Repülőgépek és Hajók Tanszék

TARTALOMJEGYZÉK

Állapotegyenlet	1
Kinetikus gázelmélet	2
Első főtételek	3
Fajhő	9
T-s diagram	10
Entrópiaváltozás, súrlódásos folyamatok	11
Gázkeverékek	13
Gázkörfolyamatok	15
Gőzfolyamatok	19
Gőzkörfolyamatok	21
Nedves levegő	23
Hővezetés	25
Hőátadás	26
Hősugárzás	27
A feladatok megoldásának eredményei	29

ÁLLAPOTEGYENLET

1. **ÁE**

Egy 0,3685 g tömegű $C_x H_x$ képletű szénhidrogén 127 °C hőmérsékleten és 0,958 bar nyomáson 164 cm³ térfogatú. Határozza meg a képletben x értékét. $R_M = 8314 \text{ J}/(\text{kmol K})$; Relatív atomtömegek: $M_C=12$; $M_H=1$.

2. **ÁE**

0,03 m³ fizikai normál állapotú ($p=760 \text{ Hgmm}$, $t=0 \text{ °C}$) oxigén 650 cm³ térfogatú edényben van. Meghatározandó: a nyomásmérő (manométer) által mutatott (túl-)nyomás az edényben, ha az oxigén hőmérséklete 200 °C. A barometrikus nyomás 750 Hgmm, $R_M = 8314 \text{ J}/(\text{kmol K})$; $M_{O_2}=32$; $\rho_{Hg}=13600 \text{ kg}/\text{m}^3$

3. **ÁE**

100 MW teljesítményű gőzturbina 1 kWh energiatermelésre 0,37 kg üzemanyagot használ fel. Hány kg/óra levegőt kell a kazán ventilátorainak a tüztérbe juttatniuk, ha 1 kg tüzelőanyag elégetéséhez 15 Nm³ ($p=101325 \text{ Pa}$, $t=0 \text{ °C}$) levegő szükséges? $R_{lev}=287 \text{ J}/(\text{kg K})$

4. **ÁE**

Egy kazánban óránként 800 kg pakurát tüzelünk el. Meghatározandó a füstcsatorna keresztmetszete, ha a füstgáz hőmérséklete 400 °C, nyomása 1 bar, sűrűsége fizikai normálállapotban ($p=101325 \text{ Pa}$, $t=0 \text{ °C}$) 1,22 kg/m³, 1 kg pakura elégetésekor 24 kg füstgáz keletkezik. A füstgáz áramlási sebessége 4 m/s.

5. **ÁE**

A tüzelőanyag fűtőértékének meghatározására szolgáló kaloriméter-bombát oxigénnel töltik meg. Az oxigént egy 6 l űrtartalmú, 120 bar nyomású palackban tartják. Határozzuk meg, hány töltésre elég az oxigén, ha a bomba űrtartalma 400 cm³ és minden alkalommal 22 bar nyomásra töltjük fel. Töltéskor a hőmérséklet-változást elhanyagoljuk.

6. **ÁE**

Határozza meg, hány percig elég a bűvárnak a 2 db 6 literes tartályban levő 98,1 bar, 17 °C kezdeti állapotú levegő, ha a bűvár 20 belégzést végez percenként és minden belégzéskor 5 liter levegőt használ fel. A légzésbiztosító automata 0,3 MPa nyomásig működik megbízhatóan. A környezeti nyomás 101325 Pa. $R=287 \text{ J}/(\text{kg K})$. A hőmérséklet a folyamat során állandó.

7. **ÁE**

Egy 40 dm³ űrtartalmú üres tartály súlya 64 kg. Milyen súlyú lesz a tartály, ha 15 °C-on 150 bar nyomásig argonnal feltöltjük? Hogyan változik meg az argon nyomása, ha a teli tartályt $t = 25 \text{ °C}$ hőmérsékletű helyiségbe visszük? $R_M = 8314 \text{ J}/(\text{kmol K})$, $M_{Ar} = 39,94$.

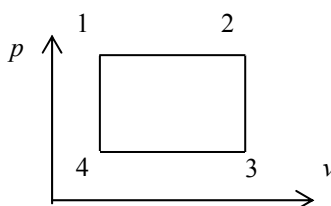
8. **ÁE**

A hengerben súrlódás nélkül elmozduló dugattyú egyik oldalán levegő, a másikon CO₂ van környezeti hőmérsékleten ($V_{lev}=V_{CO_2}$) A levegő tömegének felét kiengedjük, majd a csapot elzárjuk. Meghatározandó: a) a dugattyú két oldalán maradt gázok tömegének aránya (m_{lev}/m_{CO_2}) b) a V_{lev}/V_{CO_2} térfogatarány, ha a gázok

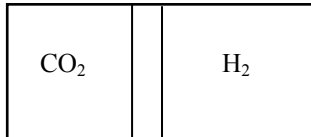
felveszik a környezet hőmérsékletét; c) a rendszerben a kiindulási és végállapotban lévő nyomások viszonya; $M_{lev} = 29$ $M_{CO_2} = 44$.

9. **ÁE**

Igazolja, hogy az ábrázolt körfolyamatban bármilyen - állandó c_p és c_v fajhővel rendelkező közeg esetén a T_1, T_2, T_3, T_4 hőmérsékletek $T_1 \cdot T_3 = T_2 \cdot T_4$ kapcsolatban vannak egymással.

10. **ÁE**

Egy hermetikusan zárt hengerben a dugattyú sűrűdés nélkül elmozdulhat. A dugattyú egyik oldalán 1 kg CO₂ a másikon 1 kg H₂ van. Állapítsuk meg a jobb és baloldalon lévő térfogatok viszonyát (V_{CO_2}/V_{H_2}) termodinamikai egyensúly esetén.
 $R_M=8314\text{kJ}/(\text{kmol K})$, $M_{CO_2}=44$, $M_{H_2}=2$.

11. **ÁE**

Egy hermetikusan zárt hengerben a dugattyú sűrűdés nélkül elmozdulhat. A dugattyú egyik oldalán 3g H₂ van. Hány g CO₂ van a másik oldalon, ha a két gázzal kitöltött térfogat azonos? (Termodinamikai egyensúly van) $R_M=8314\text{ J}/(\text{kmol K})$. $M_{CO_2}=44$, $M_{H_2}=2$.

12. **ÁE**

Egy hidrogénnel töltött léggömb szállítóképessége -20 °C és 1 bar környezeti állapot esetén 3000 N. A léggömb hirtelen +20 °C hőmérsékletű melegebb, de változatlan nyomású légrétegbe jut. Hogyan változik meg a léggömb szállítóképessége, ha úgy számolunk, hogy a ballon és a környezet lassú hőcseréje következtében a hidrogén hőmérséklete a kezdeti időpillanatban változatlan marad. $R_M=8314\text{ J}/(\text{kmol K})$, $M_{H_2}=2$, $M_{lev}=29$.

13. **ÁE**

Egy sztratoszféra-kutató léggömb a földön 10^4 m^3 15 °C hőmérsékletű 760 Hgmm (környezeti állapotú) héliummal van megtöltve és 22 km magasságig emelkedik, ahol a nyomás 0,0402 bar, a hőmérséklet -56 °C. Meghatározandó a léggömbre ható felhajtó erő (emelő erő) a földön és a fenti magasságban a következő feltételek mellett: a) a gyors emelkedés alatt a gáz hőmérséklet-változást nem szenved; b) a ballonban lévő gáz emelkedéskor politrópikusan -30 °C-ra hűl. $M_{He}=4$, $M_{lev}=29$, $R_M=8314\text{ J}/(\text{kmol K})$, $\rho_{Hg}=13600\text{ kg}/\text{m}^3$.

14. **ÁE**

Határozza meg az 1 m^3 térfogatú, H₂-vel töltött léggömbre ható felhajtó erőt, ha a levegő nyomása 1 bar, a léggömbben pedig ehhez képest 0,333 bar túlnyomás van. A H₂ és levegő hőmérséklete azonos 288 K. $M_{lev}=29$, $M_{H_2}=2$, $R_M=8314\text{ J}/(\text{kmol K})$

15. **ÁE**

Mekkora legyen a hidrogénnel ($M_{H_2}=2$) töltött léggömb térfogata, ha a felemelendő tárgy és a léggömb gáz nélküli saját súlyának összege $G=3000\text{ N}$. A levegő nyomása a maximális magasságban ahová a léggömbnek fel kell jutnia 0,5 bar és a hőmérséklet 0 °C. Mennyire változik meg a léggömb emelőereje, ha biztonsági okokból héliummal töltjük meg ($M_{He}=4$)? Mekkora a léggömb térfogata a földön, ha $p=1\text{ bar}$, $t=30\text{ °C}$? Mekkora a hélium tömege? $R_{lev}=287\text{ J}/(\text{kg K})$, $R_M=8314\text{ J}/(\text{kmol K})$.

16. **ÁE**

Egy alumínium edényben 10,33 bar és 27 °C állapotú levegő van. Az edény és a gáz együttes tömegének értéke 18 kg. Később 6 kg levegő kiengedése után, a nyomás 5,165 bar lesz, -23 °C hőmérsékleten. Határozza meg az edény tömegét, valamint belső térfogatát. $R_{lev}=287\text{ J}/(\text{kg K})$, $R_M=8314\text{ J}/(\text{kmol K})$

KINETIKUS GÁZELMÉLET

1. **KGE**

Egy hengert a benne sűrűdés nélkül elmozduló dugattyú két azonos részre osztja, ahol az egyikben 1kg hidrogén a másikban széndioxid van. Termodinamikai egyensúly esetén meghatározandó: a) $m_{CO_2}=?$ b) $N_{CO_2}=?$ c) $t=27\text{ °C}$ esetén $a\left(\sqrt{c^2}\right)_{CO_2}=?$ $R_M=8314\text{ J}/(\text{kmol K})$,

$N_A=6,023 \cdot 10^{26} /\text{kmol}$, $M_{CO_2}=44$, $M_{H_2}=2$.

2. **KGE**

Hány N_2 molekula van 1 liter térfogatban $27^\circ C$ hőmérsékleten és 10 mmHg nyomáson?

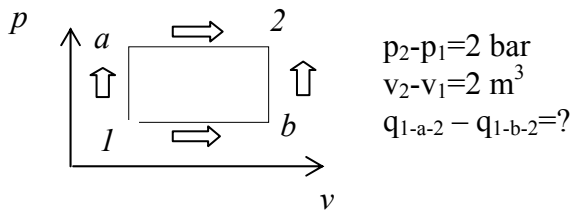
Milyen értékű a $\sqrt{c^2}$ sebesség? $R_M=8314 \text{ J/(kmol K)}$, $N_A=6,023 \cdot 10^{26} / \text{kmol}$, $M_{N_2}=28$, $\rho_{Hg}=13600 \text{ kg/m}^3$.

3. **KGE**

$m = 4 \text{ kg}$ CO gáz 0 Kelvintől számított belső energiája 1250 kJ, térfogata $V = 2 \text{ m}^3$. Határozza meg a kinetikus gázelmélet segítségével a gáz nyomását, hőmérsékletét, valamint a $\sqrt{c^2} = ?$ sebesség értékét. $R_M=8314 \text{ J/(kmol K)}$, $N_A=6,023 \cdot 10^{26} / \text{kmol}$, $M_{CO}=28$.

ELSŐ FŐTÉTEL

1. **EF**

2. **EF**

Az 1-c-2 folyamat során 80 kJ hőt közlünk, 30 kJ munkát nyerünk. Mennyi hőt kell közölni az 1-b-2 folyamat során 10 kJ munka nyeresé céljából. Mennyi hőt kell közölni, vagy elvonni a 2-a-1 folyamatban, ha közben kompresszióra 50 kJ munkát fordítunk.

3. **EF**

Bizonyos gáz kezdeti állapota egy dugattyúval lezárt hengerben 10 bar térfogata $0,05 \text{ m}^3$. Határozza meg a munkát, melyet a gáz végez ideális expanzió eredményeképpen, ha $p=aV^{-2} - bV^{-1}$ és $p_2=1 \text{ bar}$, $V_2=0,1 \text{ m}^3$.

4. **EF**

Egy kompresszorban súrlódásmentesen állandósult üzemmóddal $1,5 \text{ kg/s}$ levegőt sűrítünk $p_1=1 \text{ bar}$ $t_1=127^\circ C$ állapotról $p_2=1,5 \text{ bar}$ nyomásra. A sűrítés során $p(v+0,574) = \text{állandó}$, ahol v m^3/kg -ban, p Pa-ban értendő. A belépési sebesség 100 m/s , míg a kilépési 200 m/s . Határozza meg a sűrítési teljesítményigényt és a hőmennyiséget. $R = 287 \text{ J/(kg K)}$, $\kappa=1,4$.

5. **EF**

Egy energetikai egység teljesítménye 375 kW . A belépő levegő jellemzői $p_1 = 1 \text{ bar}$, $t_1= 27^\circ C$. A belépési keresztmetszet $A_1= 0,12 \text{ m}^2$. A kilépő közeg állapotjelzői $p_2= 1,8 \text{ bar}$, $t_2= 153^\circ C$. A kilépési keresztmetszet $A_2 = 0,1 \text{ m}^2$, melyben a sebesség 119 m/s . A munkaközegnek tekintve határozza meg a bevezetésre kerülő hőmennyiséget, valamint a munkaközeg tömegáramát. $R = 287 \text{ J/(kg K)}$; $\kappa= 1,4$.

6. **EF**

Mennyi hőt kell 3 kg $p_1=1 \text{ bar}$ nyomású $v_1 = 0,2 \text{ m}^3/\text{kg}$ fajtérfogatú CO-val állandó térfogaton közölni, hogy az azt követő adiabatikus expanzió végén a $p_2 = 2 \text{ bar}$ és $v_2 = 1,5 \text{ m}^3/\text{kg}$ paraméterekkel jellemzett állapotba jusson. $R_M=8314 \text{ J/(kmol K)}$, $M_{CO}=28$.

7. **EF**

Kétatomos ideális gázzal 50 kJ hőt közlünk, miközben izobár expanziót végez. Meghatározandó a folyamat munkája.

8. **EF**

1 kg gáz ($\kappa=1,5$) p_1, v_1 állapotból izotermikusan p_2, v_2 állapotba jut. Ezt követően állandó nyomáson annyi hőt vonunk el belőle, hogy térfogata a kiindulási v_1 lesz. Meghatározandó az

izotermikus folyamat során közölt, és az izobár során elvont hőmennyiségek aránya, ha $p_1/p_2=10$.

9. **EF**

Egy kompresszor izotermikusan sűrít $1000 \text{ Nm}^3/\text{óra}$ ($p=101325 \text{ Pa}$, $t=0 \text{ }^\circ\text{C}$) széndioxidot $p_1=0,95 \text{ bar}$ $t_1=47 \text{ }^\circ\text{C}$ állapotról $p_2=8 \text{ bar}$ nyomásig.

Meghatározandó: a/ a kompresszor ideális teljesítményszüksége;

b/ a folyamat biztosításához szükséges ideális hűtővízmennyiség, ha felmelegedése a hűtés során $\Delta t=15 \text{ }^\circ\text{C}$. $M_{\text{CO}_2} = 44$, $R_M= 8314 \text{ J}/(\text{kmol K})$, $c_{\text{v}\ddot{\text{v}}\text{z}}=4189 \text{ J}/(\text{kg K})$, $p_N=101325 \text{ Pa}$, $t_N=0 \text{ }^\circ\text{C}$.

10. **EF**

$\kappa=1,66$ kitevőjű $R= 2078 \text{ J}/(\text{kg K})$ gázállandójú gáztól egy ideális politrópikus folyamat során elvonunk 100 kJ hőt, miközben belső energiája 200 kJ -val nő. Meghatározandó a folyamat fajhője, munkája és politrópikus kitevője. Ábrázolja a folyamatot p - v és T - s diagramban.

11. **EF**

Milyen hőmérsékleten lesz egyenlő az ideális gáz és a van der Waals egyenlettel leírható valóságos gáz izotermikus sűritésére fordítandó munka?

12. **EF**

1 kilomol kétatomos ideális gáz adiabatikus sűritésére 146 kJ munkát fordítunk. Mennyivel nő a kompresszió során a hőmérséklet? $R_M=8314 \text{ J}/(\text{kmol K})$

13. **EF**

Egy 40 l űrtartalmú szigetelt tartályban $0,4 \text{ kg}$ 10 bar nyomású levegő van. Egy kisméretű szelepen keresztül kiengedünk az 1 bar nyomású környezetbe annyit, hogy a tartálynyomás 5 bar értékre csökkenjen. A folyamat során ideális adiabatikus állapotváltozás zajlik. Határozza meg a tartályban maradó levegő tömegét. $\kappa_{\text{lev}} = 1,4$; $R=287 \text{ J}/(\text{kg K})$.

14. **EF**

Meghatározandó az $1,5 \text{ kW}$ teljesítményű légmotor óránkénti levegőszüksége ha a 3 bar nyomású $288 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű levegő a motorban 1 bar nyomásig és $230 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletig adiabatikusan expandál. $R=287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa=1,4$.

15. **EF**

Egy fűtött (1-2) politrópikus folyamat ($n= - 4,32$) során $m=0,5 \text{ kg}$, $p_1 = 1 \text{ bar}$, $t_1 = 0 \text{ }^\circ\text{C}$ állapotú széndioxidba $1,76 \cdot 10^5 \text{ J}$ hőt vezetünk. Mekkora a folyamat munkája? Az 1 állapotból kiindulva izochor (1-a) és izobár (a-2) folyamattal is elérhetjük a 2 állapotot. Mekkora lesz ekkor az izochor és izobár folyamattal kapcsolatos összes hőmennyiség? Mekkora lesz a w_{1a2} ? $M_{\text{CO}_2} = 44$; $R_M= 8314 \text{ J}/(\text{kmol K})$

16. **EF**

Egy expanzió-folyamat során a gázzal közölt hő 50% -a térfogatváltozási munkára, 50% -a a belső energia növelésére fordítódik. a) $n = ?$; b) ábrázolja p - v , és T - s diagramban; c) Mekkora a folyamat fajhője? $R = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa=1,4$

17. **EF**

Egy kompresszor $V_0 = 500 \text{ nm}^3/\text{h}$ levegőt szállít. $p_1 = 0,8 \text{ bar}$, $t_1 = 27 \text{ }^\circ\text{C}$, $p_2 = 4 \text{ bar}$. A kompresszió politrópikus ($n=1,3$), $R = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$; $\kappa= 1,4$; $p_0=1 \text{ bar}$; $t_0=15 \text{ }^\circ\text{C}$. Meghatározandó: a) $P= ?$; b) $m_{\text{v}\ddot{\text{v}}\text{z}}=?$ (hűtővíz), ha $\Delta t_{\text{v}\ddot{\text{v}}\text{z}} = 15 \text{ }^\circ\text{C}$, $c_{\text{v}\ddot{\text{v}}\text{z}}=4189 \text{ J}/(\text{kg K})$.

18. **EF**

Egy levegőkompresszor politrópikusan levegőt sűrít. A kompresszió során a levegő entalpiája $1,9 \cdot 10^5 \text{ kJ/h}$ értékkel nő. A sűritésre fordított teljesítmény 60 kW . Határozza meg a folyamat politrópikus kitevőjét, valamint a szükséges hűtővíz mennyiségét, ha felmelegedése $10 \text{ }^\circ\text{C}$ lehet. $c_{\text{v}\ddot{\text{v}}\text{z}}=4189 \text{ J}/(\text{kg K})$, $R = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$; $\kappa= 1,4$.

19. **EF**

Ideális kétfokozatú kompresszorral politrópikusan ($n=1,2$) levegőt sűrítünk $p_1 = 1 \text{ bar}$ és $t_1 = 20 \text{ }^\circ\text{C}$ állapotról $p_2=9 \text{ bar}$ -ig. A kompresszor $V_1 = 1,2 \text{ m}^3/\text{s}$ - p_1 , t_1 állapotú levegőt szív be. A fokozatok munkája megegyezik, a két fokozat között a levegőt állandó nyomáson a kiin-

dulási hőmérsékletig visszahűtjük. Meghatározandó a kompresszorhajtás ideális teljesítményigénye, valamint az összes hűtéshez (folyamat + visszahűtés) szükséges óránkénti hűtővíz mennyiség, ha $\Delta t_{\text{hűtővíz}} = 10 \text{ }^\circ\text{C}$ lehet. $c_{\text{víz}} = 4,188 \text{ kJ}/(\text{kg K})$, $R = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa = 1.4$.

20. **EF**

$m = 2 \text{ kg/s}$ levegő ideális politrópikus folyamata a $p_1 = 4 \text{ bar}$, $t_1 = 127 \text{ }^\circ\text{C}$ állapotú pontban kezdődik és áthalad a $p_a = 8 \text{ bar}$, $t_a = 187 \text{ }^\circ\text{C}$ állapoton. A folyamat teljesítményigénye 1100 kW . Meghatározandó: a) a végállapot paraméterei (p_2 , v_2 , t_2); b) a folyamattal kapcsolatos hőmennyiség; c) a szükséges hűtővíz mennyiség, ha felmelegedése $15 \text{ }^\circ\text{C}$ lehet. $R_{\text{lev}} = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa = 1.4$, $c_{\text{víz}} = 4189 \text{ J}/(\text{kgK})$.

21. **EF**

Politrópikus kompresszió során $2,5 \text{ m}^3$, $p_1 = 1,2 \text{ bar}$ nyomású levegő nyomása $p_2 = 6 \text{ bar}$ értékre nő. Ekkor a hőmérséklet $t_1 = 30 \text{ }^\circ\text{C}$ -ről $t_2 = 160 \text{ }^\circ\text{C}$ -ra változik. Meghatározandók: a) kompressziómunka; b) hőmennyiség; c) belsőenergia-változás. $R = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa = 1,4$.

22. **EF**

Oxigént ideális politrópikus folyamattal sűrítünk $1,05 \text{ bar}$, 15°C állapotról $4,2 \text{ bar}$ -ra úgy, hogy a sűrítési munka $1/3$ -a a falon keresztül, mint hő elvonásra kerül. Határozza meg a sűrítés vég-hőmérsékletét! $R_M = 8314 \text{ J}/(\text{kmol K})$, $M_{\text{O}_2} = 32$.

23. **EF**

A dízelmotor hengerében a kompresszió végén a levegő hőmérsékletének legalább a tüzelőanyag gyulladáspontjával kell megegyeznie. $V_2 = ?$, ha $V_1 = 2 \text{ liter}$, a tüzelőanyag gyulladási hőmérséklete $650 \text{ }^\circ\text{C}$, és a kompresszió kezdetén $t_1 = 100 \text{ }^\circ\text{C}$, $p_1 = 1 \text{ bar}$. A kompresszió a) adiabatikus; b) politrópikus ($n = 1,3$). Mennyi hőt visz el a hűtővíz a kompresszió során? $W_{12} = ?$
 $R = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa = 1,4$.

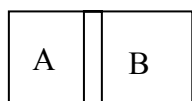
24. **EF**

Meghatározandó optimálisan hány %-os munkamegtakarítást eredményez, ha egyfokozatú kompresszióról kétfokozatúra térünk át. A kompresszió izentrópus. A kezdeti nyomás $p_1 = 1 \text{ bar}$, $t_1 = 17 \text{ }^\circ\text{C}$, $p_2 = 10 \text{ bar}$. A két kompresszor között a kiindulási hőmérsékletre hűtjük a közeget állandó nyomáson. $R_{\text{lev}} = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa = 1.4$

25. **EF**

Többfokozatú kompresszor $p_1 = 0,981 \text{ bar}$ nyomásról $p_2 = 54 \text{ bar}$ nyomásig adiabatikusan levegőt sűrít. Az egyes fokozatok nyomásviszonyai azonosak és $6-8$ közé esnek. A fokozatok között a levegőt a kiindulási (kompresszor előtti) állapotig hűtjük vissza. Meghatározandó: a) fokozatok száma, a kompresszor teljesítményigénye, ha a fokozatok izentrópus hatásfoka 70% ; a hűtővíz mennyisége, ha $\Delta t = 15 \text{ }^\circ\text{C}$, $t_1 = 17 \text{ }^\circ\text{C}$, $V = 3 \text{ m}^3/\text{s}$ - (p_1, t_1 esetén), $R = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa = 1,4$, $c_{\text{víz}} = 4,188 \text{ kJ}/(\text{kg K})$.

26. **EF**

$p_{A1} = 3 \text{ bar}$, $t_{A1} = 400^\circ\text{C}$
 $p_{B1} = 1 \text{ bar}$, $t_{B1} = 400^\circ\text{C}$

A dugattyú két oldalán azonos tömegű levegő van a falak és a dugattyú szigetelt. A dugattyúrögzítés kioldása után a dugattyú súrlódás nélkül elmozdul és a nyomáskiegyenlítődségig sűríti a B térben levő gázt. Meghatározandó: a) az egyensúlyi nyomás, b) a két térben kialakuló hőmérséklet. $R = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa = 1,4$.

27. **EF**

Egy adiabatikus falakkal és dugattyúval rendelkező hengerben 1 kilomol O_2 van. A súlyterheléses dugattyú $p_1 = 2 \text{ bar}$ állandó nyomást biztosít. Egy adott időpillanatban súlyrögzítéssel ugrásszerűen növeljük a nyomást $p_2 = 3 \text{ bar}$ -ig, majd az egyensúly beállta után súlylevétellel újra csökkentjük - szintén ugrásszerűen $p_3 = p_1 = 2 \text{ bar}$ -ra. Meghatározandó a térfogat és hőmérséklet a 3. állapotban, ha $T_1 = 350 \text{ K}$ Mekkora lesz az entrópiaváltozás az 1-3 folyamat során? $M_{\text{O}_2} = 32$, $R_M = 8314 \text{ J}/(\text{kmol K})$.

28. **EF**
Egy szigetelt hengert egy válaszfalal osztottunk két részre úgy, hogy az egyik részében 2 m^3 5 bar nyomású, $27 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű levegő (ideális gáz) van, míg a másik 5 m^3 térfogatú térrészben abszolút vákuumot biztosítottunk. A válaszfal eltávolítása után a levegő kitölti az egész hengertérfogatot. Határozza meg: a) a rendszer által végzett munkát, b) a belsőenergia-változást, c) a levegő hőmérsékletét és nyomását a folyamat végén. $R=287 \text{ J}/(\text{kg K})$.
29. **EF**
Egy vízszintes, szigetelt, zárt hengerben súrlódásmentesen mozgó dugattyú közepén helyezkedik el. A dugattyú két oldalán két kétatomos ideális gáz van. A dugattyú hőszigetelt, a gázok kezdeti paraméterei azonosak: $p_0 = 1 \text{ bar}$, $V_0 = 20 \text{ liter}$, $t_0 = 27 \text{ }^\circ\text{C}$. Az egyik térrészben villamos fűtőszállal annyi hőt vezetünk be, hogy a nyomás megkétszereződjék. Határozzuk meg az egyes térrészekben levő gázok jellemzőit a hőközlés után. Mekkora a rendszerbe bevezetett hő? $R_M=8314 \text{ J}/(\text{kmol K})$.
30. **EF**
Vízszintes, 2 dm^2 keresztmetszetű hengerben 8 liter, $t = 0 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű, a környezettel megegyező nyomású ($p = p_0 = 1 \text{ bar}$) levegő van. A dugattyút egy hosszú - kezdetben erőmentes - $D=80 \text{ N/cm}$ erősségű rugó támasztja meg. A henger fűtése következtében a levegő a rugóerőt legyőzve eredeti térfogatának másfélszeresére tágul. Határozza meg a közölt hőmennyiséget! $R=287 \text{ J}/(\text{kg K})$; $\kappa=1,4$.
31. **EF**
Vízszintes, 2 dm^2 keresztmetszetű hengerben 8 liter, $t = 0 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű, a környezettel megegyező nyomású ($p = p_0 = 1 \text{ bar}$) levegő van. A dugattyút egy hosszú - kezdetben erőmentes $D=80 \text{ N/cm}$ erősségű rugó támasztja meg. A hengerben lévő levegő fűtésére 3960 J hőt fordítunk. Határozza meg a gáz nyomását a végállapotban, valamint a gáz által végzett munkát! $R=287 \text{ J}/(\text{kg K})$; $\kappa=1,4$.
32. **EF**
Egy U-alakú cső egyik vége zárt, a másik nyitott. A függőleges száruk 1000 mm hosszúak, s a cső 1 cm^2 állandó keresztmetszetű. Kezdetben 400 mm magasan van a higany a függőleges szárukban. Mennyi hőt kell közölni az elzárt részben levő levegővel, hogy a higany szintje a kezdetihez képest 30 milliméterrel csökkenjen. (A bevezetett hő teljes egészében a gázt melegíti!) $R=287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa=1,4$, $\rho_{\text{Hg}}=13600 \text{ kg/m}^3$. A környezeti nyomás 1 bar .
33. **EF**
Egy 2 liter térfogatú, levegőt tartalmazó tartályhoz 1 cm^2 keresztmetszetű üvegcső csatlakozik, mely függőlegesen 200 mm mélyen higanyba merül. Kezdetben a csőben és csövön kívül a higanyfelszín azonos magasságú. Legalább milyen teljesítményű fűtőtestet kell a tartályba szerelni, ha azt akarjuk, hogy a higany szintje a csőben 5 perc alatt a cső alsó végéig süllyedjen? (A bevezetett hő teljes egészében a gázt melegíti!) $R=287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa=1,4$, $\rho_{\text{Hg}}=13600 \text{ kg/m}^3$. A környezeti nyomás 1 bar .
34. **EF**
Egy 20 l űrtartalmú szigetelt tartályban levegő van 1 bar nyomáson és $27 \text{ }^\circ\text{C}$ -on. A tartályt rákötjük egy 10 bar nyomású $50 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű levegőt szállító gázvezetékre és 10 bar -ig töltjük. Határozza meg a tartályban a töltés után levő levegő hőmérsékletét és tömegét. $R=287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa=1,4$.
35. **EF**
Egy hőszigetelt tartályban a levegő jellemzői $p_t = 0,3 \text{ bar}$, $t_t = 10 \text{ }^\circ\text{C}$, a környezeté $p_k = 1 \text{ bar}$, $t_k=10 \text{ }^\circ\text{C}$. Meghatározandó: A tartályban lévő közeg hőmérséklete abban az esetben, ha a p_k , t_k állapotú levegő a tartályba (nyomásegyenlőségig) beáramlik. $\kappa=1,4$.
36. **EF**
Egy hőszigetelt tartályban környezeti hőmérsékletű, de a környezetinél kisebb p_t nyomású levegő van. $t_k=27 \text{ }^\circ\text{C}$, $p_k=1 \text{ bar}$. Meghatározandó, a p_t nyomás értéke, ha a szelep kinyitása és a kör-

nyezeti levegő nyomáskiegyenlítődéig tartó beáramlása után a tartályban a hőmérséklet 346,5 K lesz. $\kappa=1,4$.

37. **EF**

Egy dízelmotor kipufogási folyamatát egyszerűsítetten modellező berendezésének hengerében az expanzió végén (zárt szelepeknél) (1) a nyomás $p_1=7$ bar. A kipufogó szelep a dugattyú alsó holtponthelyzetében nyit, s a gáz kiáramlása következtében a nyomás a hengerben - még a dugattyú alsó holtponthelyzetében - a kipufogási 1,2 bar nyomásra csökken (2), majd a dugattyú állandó nyomáson kitolja a hengerből a gázt (3). A kipufogás során a gázok közepes hőmérséklete 430 °C, nyomása 1,2 bar. Tételezzük fel, hogy a gázok kiáramlása során nincs hőcsere. Számítsuk ki a T_1 hőmérsékletet az expanzió folyamat végén. Határozzuk meg a fajlagos entrópiaváltozást a kipufogás során. $R=288,4$ J/(kg K), $\kappa=1,33$.

38. **EF**

Egy 200 l térfogatú edényben CO van $t_1 = 20$ °C hőmérsékleten. Mennyi hőt kell a gázzal közölni, hogy hőmérséklete 80 °C -ra emelkedjék? Mekkora lesz a nyomás a végállapotban, ha a nyomás hevítés előtt $p_1=2,5$ bar? $R_M=8314$ J/(kmol K), $M_{CO}=28$.

39. **EF**

Hosszú, alsó végén zárt függőleges kör keresztmetszetű csőben súrlódás nélkül elmozdulhat egy dugattyú, melynek $m=100$ g tömegéhez képest a csőben lévő kétatomos ideális gáz tömege elhanyagolható. Egyensúly esetén a dugattyú a cső aljától $l_0=0,5$ m távolságra van. Meghatározandó az egyensúlyi helyzetéből kilendített dugattyú kis lengéseinek mozgásegyenlete és periódusideje, ha a gáz állapotváltozása adiabatikus, a cső keresztmetszete $A=1$ cm², környezeti nyomás $p_0=1$ bar. $\kappa=1,4$.

40. **EF**

Hosszú, alsó végén zárt függőleges kör keresztmetszetű csőben súrlódás nélkül mozoghat egy dugattyú, melynek $m=100$ g tömegéhez képest a csőben levő ideális gáz tömege elhanyagolható. Egyensúly esetén a dugattyú a cső aljától $l_0=1$ m távolságra van. Meghatározható: az egyensúlyi helyzetéből kilendített dugattyú kis lengéseinek mozgásegyenlete és periódusideje, ha a gáz állapotváltozása izotermikus, a cső keresztmetszete $A=1$ cm², környezeti nyomás $p_0=1$ bar.

41. **EF**

Hőszigetelt, két végén zárt henger belső terét elhanyagolható tömegű rögzített dugattyú osztja két egyenlő részre. A dugattyú egyik oldalán 2 kilomol, 500 K hőmérsékletű kétatomos ideális gáz, a másikon pedig vákuum van. A dugattyú rögzítését feloldva az a hengerben súrlódásmentesen elmozdul úgy, hogy a gáz a teljes hengertérfogatot kitölti. Ezután fokozatosan növeljük a dugattyúra ható nyomást és igen lassan visszajuttatjuk kiindulási helyzetébe. Meghatározandó a belsőenergia-változás a két folyamat eredményeképpen.

42. **EF**

Ideális gázzal (O₂) töltött adiabatikus, elasztikus falú ballonban a gáz nyomása $p_1=2$ bar hőmérséklete $T_1=300$ K. Meghatározandó a ballonban levő gáz T_2 hőmérséklete, amely a környezet (külső) nyomásának $p_2=5$ bar értékre történő ugrásszerű megváltozása után áll be. Mekkora lesz a gáz fajlagos entrópiaváltozása. $R_M=8314$ J/(kmol K), $M_{O_2}=32$.

43. **EF**

Nitrogén $m=0,12$ kg/s mennyiségben állandósultan, súrlódásmentesen áramlik egy fűvókában. A gáz a fűvókához 2,8 bar nyomással és 100 °C hőmérsékleten 15 m/s sebességgel érkezik, s a fűvókában izentrópiusan expandál 1,6 bar nyomásig. Határozza meg a fűvóka kilépési keresztmetszetét. $M_{N_2}=28$, $R_M=8314$ J/(kmol K)

44. **EF**

Levegő $m=0,2$ kg/s mennyiségben állandósultan, súrlódásmentesen áramlik egy fűvókában. A fűvókához 1,8 bar nyomással és 400 °C hőmérsékleten 15 m/s sebességgel érkezik. A levegő a fűvókában politrópiusan ($n=1,3$) expandál 1,1 bar nyomásig. Határozza meg a fűvóka kilépési keresztmetszetét. $M_{lev}=29$, $R_M=8314$ J/(kmol K)

45. **EF**

Egy légcsatornába, melynek belépő keresztmetszete $17,52 \text{ cm}^2$, 150 kg/óra $t_1=20 \text{ }^\circ\text{C}$, $p_1 = 1 \text{ bar}$ állapotú levegő lép be. Határozza meg a levegő mozgatására fordított teljesítményt, ha a csatorna falán távozó hő 1000 kJ/óra , a kilépő levegő hőmérséklete $200 \text{ }^\circ\text{C}$, sebessége 100 m/s . A be- és kilépés közötti szintkülönbség elhanyagolható. $R=287 \text{ J/(kg K)}$, $\kappa=1,4$

46. **EF**

Egy szűkülő csatornába belépő $m = 0,5 \text{ kg/s}$ oxigén sebessége 100 m/s hőmérséklete $727 \text{ }^\circ\text{C}$. A csatorna falán keresztül 2 kW hőt vezetünk a gázba. Határozza meg a kilépési keresztmetszetet, ha a kilépő nyomás $p_2 = 6 \text{ bar}$, a hőmérséklet $t_2 = 400 \text{ }^\circ\text{C}$! $R_M=8314\text{J}/(\text{kmol K})$, $M_{O_2} = 32$.

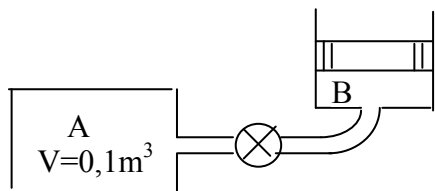
47. **EF**

A $V=25$ literes, $p=2\text{bar}$ nyomású, $t=0 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű levegőt tartalmazó tartályból a levegő tömegének egy részét $5,0344 \text{ kJ}$ hő bevezetésével kiengedjük - miközben nyomása állandó marad. Az eredeti gáztömeg milyen hányada távozik a tartályból a folyamat során? $R=287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa=1,4$.

48. **EF**

$6,9 \text{ bar}$ nyomású, $260 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű levegő mielőtt egy fűvókában izentrópicusan expandál $1,1 \text{ bar}$ nyomásig, fojtást szenved. Határozza meg a fűvóka előtti nyomást, ha a levegő sebessége a fűvóka előtt 100 m/s , a fűvókában 637 m/s -ig gyorsul. $R=287 \text{ J}/(\text{kg K})$; $\kappa= 1,4$.

49. **EF**

Az A és B henger az ábrán látható módon kapcsolódik. A rendszer szigetelt. A B hengerben a dugattyú súrlódásmentesen mozoghat és a hengerben 2 bar állandó nyomást biztosít. Kezdetben a dugattyú a henger alján foglalt helyet. Ekkor az A hengerben a nyomás 6 bar , a hőmérséklet 300 K volt. A két henger közötti csővezetékben a

csapot megnyitva a két hengerben kiegyenlítődik a nyomás. Határozzuk meg a hengerekben kialakuló hőmérsékletet és a dugattyú helyzeti energiájának megváltozását, ha a környezeti nyomás

1 bar . $R=500 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa=1,3$.

50. **EF**

Egy szűkülő csatornába belépő oxigén sebessége 100 m/s , nyomása 10 bar , hőmérséklete $727 \text{ }^\circ\text{C}$. A csatornában politrópikus folyamat játszódik le. Határozza meg a kilépési sebességet, ha a kilépő nyomás $p_2 = 6 \text{ bar}$, a hőmérséklet $t_2 = 400 \text{ }^\circ\text{C}$! $R_M=8314\text{J}/(\text{kmol K})$, $M_{O_2} = 32$.

51. **EF**

Egy 1 m^3 térfogatú szigetelt tartályban 50 bar , 400K , egy másik ugyancsak szigetelt 5 m^3 térfogatú tartályban 1 bar , 300 K állapotú levegő van. A két tartály egy szeleppel van összekötve. A szelepet kinyitjuk és addig tartjuk nyitva, míg a nyomás az első tartályban felére csökken. Ezután a szelepet elzárjuk. Határozza meg a tartályokban a hőmérsékletet, valamint a nyomást a második tartályban. $R=287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa=1,4$.

52. **EF**

Egy $V=1,7 \text{ m}^3$ térfogatú tartályban $1,4 \text{ bar}$ nyomású, $40 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű szénmonoxid van. Egy kompresszorral további CO betáplálást végzünk addig, míg a nyomás a tartályban megduplázódik. A töltés során a tartályban állandó $40 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletet biztosítunk. A tartálynyomás növekedésével a kompresszor kilépő hőmérséklete $T=17p^{0,25}$ összefüggés szerint változik – ahol $[T]=\text{K}$, $[p]=\text{Pa}$. Határozzuk meg mennyi hőt kell a folyamat során a tartályból elvonni, vagy abba bevezetni! $M_{CO}=28$, $R_M= 8314 \text{ J}/(\text{kmol K})$, $\kappa=1,4$.

53. **EF**

Egy $0,5 \text{ m}^3$ térfogatú tartályban $27 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű 5 bar nyomású CO van. 40 bar nyomású, $77 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű CO-t szállító gázvezetékre kapcsoljuk és 30 bar -ig töltjük. Mennyi hőt kell el-

vonni a tartályból töltés közben, hogy a hőmérséklet a töltés végén 57 °C legyen?

$R_M=8314\text{J}/(\text{kmol K})$, $M_{\text{CO}}=28$.

54. **EF**

Ideális gáz adiabatikusan expandál egy fűvócsőben. A belépő keresztmetszetben $p_1=60$ bar, $T_1=3000$ K, $c_1=200$ m/s. Az expanzió 1,01 bar nyomásig tart. A kilépő hőmérséklet 1800 K. Mekkora fajlagos munkát (1 kilogrammra vonatkoztatva) végzett a gáz ha a kilépő sebesség a belépőhöz képest elhanyagolható? Relatív molekulatömeg $M=20$, $\kappa=1,2$, $R_M=8314$ J/(kmol K)

55. **EF**

Egy repülőgép hajtómű fűvócsőjében a gáz égéstermékek adiabatikusan expandálnak. Felszálló üzemmódon a fűvócső belépő keresztmetszetében a nyomás 1,8 bar, a hőmérséklet 1200 K, a mozgási energia a kilépőhöz képest elhanyagolható.

A gáz fajhője $c_p = 0,959 + 1,16 \cdot 10^{-4} T + 3,65 \cdot 10^{-8} T^2$ [kJ/kgK] függvény szerint függ a hőmérséklettől ($[T] = \text{K}$). Határozza meg a kilépő sebességet és nyomást, ha a kilépő keresztmetszetben a hőmérséklet 900 K! A relatív molekulatömeg $M=30$, $R_M=8314$ J/(kmol K)

56. **EF**

2 kg/s levegőt $p_1 = 1$ bar, $t_1 = 27$ °C állapotból politrópikus folyamattal sűrítünk. Határozza meg a végállapot p_2 , t_2 jellemzőit, ha a kompresszor teljesítményszükséglete 261 kW és a hűtővízzel 60 kW hőt viszünk el! ($c_1 \approx c_2$); $R=287$ J/(kg K), $\kappa=1,4$.

FAJHŐ

1. **FH**

Határozzuk meg a hidrogén 100 °C és 1000 °C hőmérsékletintervallumban érvényes közepes izochor fajhőjét a példatár F.4. táblázata alapján.

2. **FH**

Határozzuk meg a Nitrogén Nm^3 tömegre vonatkoztatott izobár fajhőjét, ha feltételezzük, hogy a fajhő nem függ a hőmérséklettől. $p_N=101325$ Pa, $T_N=273$ K, $R_M=8314$ J/(kmol K), $M_{N_2}=28$.

3. **FH**

A CO_2 közepes izobár kilomolhőjét 0 és 600 °C között a

$$c_{Mp} \Big|_0^t = 35,86 + 0,02064t - 0,6418 \cdot 10^{-5} t^2 \quad \text{kJ}/(\text{kmol K}), [t]=^\circ\text{C.}$$

összefüggés adja meg. Mekkora a valódi fajhő 400 °C-on. $M_{\text{CO}_2}=44$.

4. **FH**

A kompresszorból kilépő $p_1=7$ bar nyomású $t_1=160$ °C hőmérsékletű levegőt visszahűtőbe vezetjük. Itt a levegő 25 °C -ig hűl le. Határozza meg a hűtővíznek óránként átadott hőmennyiséget ha a kompresszor szállítóképessége $V = 6$ m³/min (p_1, t_1).

$$c_{Mp}=28,903 + 6,199 \cdot 10^{-3} t - 8,419 \cdot 10^{-7} t^2 \quad \text{kJ}/(\text{kmol K}), [t]=^\circ\text{C.}$$

$R_{\text{lev}}=287$ J/(kg K), $R_M=8314$ J/(kmol K)

5. **FH**

Egy dízelmotor hengerében a levegőt adiabatikusan sűrítjük az tüzelőanyag gyulladási hőmérsékletéig (800 °C). Hányadrészére csökken a térfogat? $t_1=100$ °C. a) $\kappa = f(T)$; b) $\kappa=1,4 = \text{const}$.

6. **FH**

Egy gázturbina égőterében a hőközlés állandó nyomáson történik. Ennek eredményeképpen a levegő hőmérséklete 300 °C -ról 750 °C -ra nő. Meghatározandó a fajlagos bevezetett hőmennyiség, ha a) $c_p = 1,005$ kJ/(kg K); b) $c_p = 0,998 + 2,24 \cdot 10^{-4} t - 2,92 \cdot 10^{-8} t^2$ kJ/(kg K); $[t]=^\circ\text{C}$, c) F.5 táblázat

7. **FH**

Egy $V = 0,12$ m³ űrtartalmú tartályban $p_1 = 10$ bar, $t_1 = 50$ °C állapotú levegő van. Meghatározandó: a) mennyi hőt kell közölni a levegővel, hogy hőmérséklete $t_2 = 150$ °C legyen? $c=f(T)$! b) mekkora lesz akkor a levegő nyomása? $R_{\text{lev}} = 287$ J/kg fok.

8. **FH**

3 kg nitrogén adiabatikus kompressziója során a $p_1 = 1$ bar, $t_1 = 100$ °C állapotból a $t_2 = 500$ °C hőmérsékletű állapotba jut. Határozza meg a sűrítésre fordított W_{12} munkát, valamint a végnyomás értékét, ha a fajhő a hőmérséklet függvénye! $R_M = 8314$ J/(kmol K), $M_{N_2} = 28$.

9. **FH**

3kg 1bar, 200 °C állapotú levegővel 500 kJ hőt közlünk állandó térfogaton. Határozza meg a véghőmérsékletet, ha a fajhő a hőmérséklet függvénye.

10. **FH**

Zárt edényben, melynek térfogata $V = 1.5$ m³ $p_1 = 3$ bar, $t_1 = 200$ °C állapotú O₂ van. Határozza meg a gáz hőmérsékletét ha 4000 kJ hőt közlünk vele. A fajhő a hőmérséklet függvénye. $R_M = 8314$ J/(kmol K), $M_{O_2} = 32$.

11. **FH**

Zárt edényben, melynek térfogata $V = 1.5$ m³ $p_1 = 3$ bar, $t_1 = 2000$ °C állapotú CO₂ van. Határozza meg a gáz hőmérsékletét ha 1 MJ hőt elvonunk a rendszertől. A fajhő a hőmérséklet függvénye. $R_M = 8314$ J/(k mol K), $M_{CO_2} = 44$.

12. **FH**

3kg 1bar, 200 °C állapotú levegővel 500 kJ hőt közlünk állandó nyomáson. Határozza meg a véghőmérsékletet, ha a kilomolhő a hőmérséklet függvényében $c_{Mp} = 28,903 + 6,199 \cdot 10^{-3} t$ kJ/(kmol K), $[t] =$ °C összefüggés szerint változik.

13. **FH**

Egy kompresszor adiabatikusan sűrít 60kg/s levegőt, miközben a levegő hőmérséklete 300 °C-ról 750 °C-ra nő. Határozza meg a sűrítés teljesítményigényét és a nyomásviszonyt, ha a fajhő a következő módon a függ a hőmérséklettől $c_p = 0,998 + 2,24 \cdot 10^{-4} t - 2,92 \cdot 10^{-8} t^2$ kJ/(kg K), $[t] =$ °C. $R = 287$ J/(kg K).

T-S DIAGRAM

1. **T-S**

Egy politropikus folyamat során $\Delta V > 0$, $\Delta p > 0$. Ábrázolja a folyamatot p - v és T - s diagramban. Adja meg a hőmennyiség, a munkák, az entrópiaváltozás és az entalpiaváltozás előjelét, valamint az n értékét (-tól - ig). Külön T - s diagramban szemléltesse a w_{12} munka területét!

2. **T-S**

Egy politrópikus folyamat során $W_{t12} > 0$, $\Delta U < 0$. Ábrázolja a folyamatot p - v és T - s diagramban. Adja meg a hőmennyiség, a munkák, az entrópiaváltozás és az entalpiaváltozás előjelét, valamint az n értékét (-tól - ig). Külön T - s diagramban szemléltesse a W_{t12} munka területét.

3. **T-S**

Egy politrópikus folyamat során $W_{12} > 0$, $W_{t12} < 0$. Ábrázolja a folyamatot p - v és T - s diagramban. Adja meg a hőmennyiség, a munkák, az entrópiaváltozás és az entalpiaváltozás előjelét, valamint az n értékét (-tól - ig). Külön T - s diagramban szemléltesse a w_{12} munka területét!

4. **T-S**

Ábrázolja T-s diagramban az izobár kompresszió munkaszükségletének megfelelő területet!

5. **T-S**

Gázt sűrítünk súrlódásos adiabatikus kompresszióval p_1, T_1 állapotból p_2, T_2 állapotba, majd innen súrlódásos adiabatikus expanziót valósítunk meg a kezdeti p_1 nyomásig. T-s diagramban szemléltesse a két folyamat munkája közötti eltérésnek megfelelő területet!

ENTRÓPIAVÁLTOZÁS, SÚRLÓDÁSOS FOLYAMATOK

1. **EV, SURL**

Egy $m = 1,2$ kg tömegű kő $h = 14$ m-ről esik a földre. Meghatározandó a folyamat során a föld-

kódarab rendszer entrópia változása. A kő és környezetének kezdeti hőmérséklete 20 °C.

2. **EV,SURL**

3 kg levegő entrópiája 200 °C állandó hőmérsékleten 1,5 kJ/K értékkel csökkent. Meghatározandó a végállapot nyomása és fajtérfogata, valamint az elvont hőmennyiség értéke, ha a kezdeti nyomás 2 bar. $R=287 \text{ J/(kg K)}$, $\kappa=1,4$.

3. **EV,SURL**

Határozza meg az ideális gáz T_1 hőmérsékletéről T_2 -re két úton - a) állandó nyomáson, b) állandó térfogaton - történő hevítések fellépő entrópiaváltozások viszonyát.

4. **EV,SURL**

4 kg levegőt ideális adiabatikus kompresszióval juttatunk az "1" állapotból "2"-be úgy, hogy térfogata hatodrészt csökken. Ezután a "3" állapotig politrópikus ($n=1,3$) kompressziót valósítunk meg. Meghatározandó az entrópiaváltozás az 1-2-3 folyamat során, ha $p_3/p_2 = 1,5$. $c_v = 717,8 \text{ J/(kg K)}$; $\kappa=1,4$

5. **EV,SURL**

Határozza meg a politrópikus kitevő értékét és a fajlagos entrópiaváltozás nagyságát annál a reverzibilis kompressziónál, ahol $v_1/v_2 = 2$, a térfogatváltozási munka 300 kJ/kg, az elvont hő pedig 100 kJ/kg. Ábrázolja a folyamatot T-s diagramban. $R = 287 \text{ J/(kg K)}$; $\kappa= 1,4$.

6. **EV,SURL**

3 kg oxigén $n = 1,2$ politrópikus kitevő mellett $t_1 = 100 \text{ °C}$ -ról $t_2 = 300 \text{ °C}$ -ra melegszik. A fajhő a kinetikus gázelmélet alapján számítandó. Meghatározandó az entrópiaváltozás. $M_{O_2}=32$, $R_M=8314\text{J/(kmol K)}$. Ábrázolandó a folyamat T-s és p-v diagramban.

7. **EV,SURL**

1 bar, 27 °C állapotból induló valóságos adiabatikus kompresszió az irreverzibilitás 30 kJ/kg fajlagos hasznos munkavégzőképesség csökkenést eredményez, ugyanakkor a kompressziómunka 20 százalékkal nagyobb, mint reverzibilis esetben. Határozza meg a kompresszió végnyomását, a kilépő közeg hőmérsékletét, valamint a folyamat politrópikus hatásfokát! $R = 287 \text{ J/(kg K)}$; $\kappa= 1,4$. A környezeti hőmérséklet 27 °C.

8. **EV,SURL**

Egy súrlódásos adiabatikus kompresszió folyamat jellemzői: $t_1 = 27 \text{ °C}$, $p_1 = 1 \text{ bar}$, $m = 3 \text{ kg/s}$, $\eta_{\text{pol}}^k=0,9$. A folyamat során bekövetkező entrópiaváltozás $\Delta s = 51,25 \text{ J/(kg K)}$. Határozza meg a folyamat teljesítményszükségletét, valamint a súrlódás során keletkező hőmennyiséget. $R = 287 \text{ J/(kg K)}$; $\kappa=1,4$

9. **EV,SURL**

Egy turbokompresszor súrlódásos adiabatikus folyamattal sűrít 500 m³/ó $p_1=1 \text{ bar}$ és $t_1 = 20 \text{ °C}$ állapotú levegőt $p_2 = 4 \text{ bar}$ ig. A kompresszió izentrópus hatásfoka $\eta_s = 0,85$. Meghatározandó: a) a sűrítésre fordított teljesítmény, b) az irreverzibilitás következtében fellépő hasznos munkavégzőképesség csökkenés, ha a környezeti hőmérséklet 20 °C. $R = 287 \text{ J/(kg K)}$; $\kappa=1,4$

10. **EV,SURL**

Jól szigetelt légturbinába belépő levegő jellemzői $p_1= 5 \text{ bar}$, $T_1= 900 \text{ K}$. Kilépőnyomás 1 bar. Határozza meg a turbina izentrópus hatásfokát, ha a levegő tömegárama 5 kg/s, és a turbina teljesítménye 1 MW. A szigetelés sérülése miatt a teljesítmény 980 kW-ra csökken. Mekkora lesz a szigetelésen keresztüli hővesztés?(Az η_s változatlan!) $R = 287 \text{ J/(kg K)}$; $\kappa=1,4$.

11. **EV,SURL**

A súrlódásos adiabatikus expanzió izentrópus hatásfoka $\eta_s = 0,8$, $T_1=500 \text{ K}$; $p_1/p_2 = 6$; $R = 287 \text{ J/(kg K)}$; $\kappa=1,4$. Milyen politrópus kitevő felel meg az állapotváltozásnak? Mekkora a belső súrlódás következtében felszabaduló hőmennyiség? Hány %-a térül meg ennek az expanzió során?

12. **EV,SURL**

Egy légturbina előtti szabályozószelepen a $p_0 = 20$ bar nyomású $600\text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű levegő fojtást szenved. A turbinában sűrűlódásos adiabatikus expanzió zajlik $p_2 = 1$ bar nyomásig ($\eta_s^e = 0,9$). Meghatározandó a szabályzó szelep utáni p_1 nyomás, ha az irreverzibilitások következtében a rendszer hasznos munkavégző képessége 60 kJ/kg értékkel csökkent ($t_{\text{körny}}=27\text{ }^\circ\text{C}$). Meghatározandó: a politrópikus hatásfok, fajlagos technikai munka. $R = 287\text{ J/(kg K)}$; $\kappa=1,4$

13. **EV,SURL**

Egy sűrűlódásos adiabatikus kompresszió kezdetén $p_1 = 1$ bar, $t_1 = 0\text{ }^\circ\text{C}$. A kompresszió alatti entrópiánövekedés 140 J/(kg K) . A kompresszió végnyomása $p_2 = 0,5\text{ MPa}$. Meghatározandó: a/ a sűrűlódási hőmennyiség; b/ politrópikus hatásfok. $R = 287\text{ J/(kg K)}$; $\kappa=1,4$.

14. **EV,SURL**

Egy sűrűlódásos adiabatikus expanzió során $T_1 = 400\text{ K}$, $p_1/p_2 = 2$, az izentrópus folyamatok képesti munkacsökkenés $22,088\text{ kJ/kg}$. Határozza meg a folyamat izentrópus hatásfokát. Mekkora hányada térül meg a sűrűlódás során keletkező hőmennyiségnek. Mekkora hasznos munkavégzőképesség csökkenést okoz ez az irreverzibilitás $27\text{ }^\circ\text{C}$ környezeti hőmérséklet esetén. $R = 287\text{ J/(kg K)}$; $\kappa=1,4$.

15. **EV,SURL**

Egy sűrűlódásos adiabatikus kompresszió izentrópus hatásfoka 70% . A kompresszió kezdetén $p_1 = 1$ bar, $t_1 = 0\text{ }^\circ\text{C}$. A kompresszió alatti entrópia növekedés 140 J/(kg K) . Meghatározandó: a/ a politrópikus kitevő; b/ nyomásviszony; c/ sűrűlódási hőmennyiség; d/ politrópikus hatásfok. $R = 287\text{ J/(kg K)}$; $\kappa=1,4$.

16. **EV,SURL**

A $p_1 = 4$ bar $t_1 = 27\text{ }^\circ\text{C}$ -os levegő nyomása fojtás következtében lecsökken, majd $\eta_s^k = 0,7$ izentrópus hatásfokú adiabatikus kompresszióval ismét a kezdeti p_1 nyomásra sűrítjük. Határozza meg a fojtás utáni nyomás értékét ha az irreverzibilitások miatti fajlagos munkavégzőképesség-csökkenés $74,5\text{ kJ/kg}$, a környezeti hőmérséklet $0\text{ }^\circ\text{C}$. $R = 287\text{ J/(kg K)}$; $\kappa=1,4$.

17. **EV,SURL**

Egy $p_1 = 10$ bar $t_1 = 327\text{ }^\circ\text{C}$ állapotból induló sűrűlódásos adiabatikus expanzió izentrópus hatásfoka $\eta_s^e = 0,8$. A fajlagos entrópia növekedés a folyamat során 140 J/(kg K) . Mekkora a p_1/p_2 nyomásviszony értéke? Határozza meg a sűrűlódási hőmennyiségből visszanyert munka értékét. A munkaközeg levegő. $R = 287\text{ J/(kg K)}$; $\kappa=1,4$.

18. **EV,SURL**

Egy sűrűlódásos adiabatikus expanziót megvalósító gép teljesítményét fojtással szabályozzuk. A sűrűlódásos adiabatikus expanzió politrópus hatásfoka 90% . A gép a 100% -os teljesítményt $p_1/p_2 = 5$ nyomásviszony esetén biztosítja. Hány százalékkal kell az expanzió kezdeti nyomását a fojtással csökkenteni 80% -os teljesítmény elérése érdekében? (A tömegáram és a sűrűlódásos folyamat politrópus hatásfoka változatlan marad.) $\kappa=1,4$.

19. **EV,SURL**

$m=2\text{ kg/s}$ egyatomos, ideális gáz ($M=4$) az 1- állapotból fojtással jut 2 - be, majd sűrűlódásos adiabatikus kompresszióval 3 - ba, innen pedig sűrűlódásos adiabatikus expanzióval 4 - be. Meghatározandó az 1 - 4 folyamatok következtében előálló munkavégzőképesség csökkenés, ha $p_1/p_2=2$; $p_1=p_3$; $p_2=p_4$; $\eta_s^e = \eta_s^k = 0,87$; $t_{\text{min}} = 0\text{ }^\circ\text{C}$. $R_M=8314\text{ J/(kmol K)}$.

20. **EV,SURL**

$6,9$ bar nyomású, $260\text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű levegő mielőtt egy fúvókában izentrópusan expandál $1,1$ bar nyomásig, fojtást szenved. Határozza meg az entrópia-változást a két folyamat eredményeképpen, ha a levegő sebessége a fúvóka előtt 100 m/s , a fúvókában 637 m/s -ig gyorsul. $R=287\text{ J/(kg K)}$; $\kappa= 1,4$. Határozza meg az irreverzibilitás miatti fajlagos hasznos munkavégzőképesség csökkenést, ha $T_{\text{körny}}=300\text{ K}$. Mekkora a fúvóka előtti nyomás?

21. EV,SURL

2 kg/s hélium $p_1=2$ bar, $t_1=27$ °C állapotról $p_2=1$ bar-ig fojtást szenved, majd súrlódásos adiabatikus kompresszióval a nyomását $p_3= p_1$ -re növeljük. Ezután súrlódásos adiabatikus expanziót valósítunk meg $p_4=p_2$ -ig. Határozza meg az expanzió és a kompresszió izentrópus hatásfokát, ha azok egymással megegyeznek és a hasznos munkavégzőképesség csökkenés 1,279 MJ/s, a környezeti hőmérséklet 0 °C! $M_{He}=4$, $R_M=8314$ J/(kmol K).

22. EV,SURL

5 kg/s levegő $p_1=2$ bar, $t_1=27$ °C állapotról $p_2=1$ bar-ig fojtást szenved, majd súrlódásos adiabatikus kompresszióval a nyomását $p_3= p_1$ -re növeljük. Határozza meg a kompresszió izentrópus hatásfokát, ha a hasznos munkavégzőképesség csökkenés 350 kJ/s, a környezeti hőmérséklet 27 °C! $R = 287$ J/(kg K); $\kappa=1,4$.

GÁZKEVERÉKEK

1. GÁZKEV

Milyen nyomásra kell sűríteni az $m = 8$ kg tömegű gázkeveréket, hogy $t = 180$ °C -on 4 m³ térfogatú legyen. $g_{CO_2}=0,18$, $g_{O_2}=0,12$, $g_{N_2}=0,7$. $R_M =8314$ J/(kmol K), $M_{CO_2}=44$, $M_{O_2}=32$, $M_{N_2}=28$.

2. GÁZKEV

1 m³ levegőben kb. 0,21 m³ O₂ és 0,79 m³ N₂ van.

Meghatározandó: 1) R_{O_2} , R_{N_2} , R_{lev} ; 2) $\rho_{lev} - p = 750$ mm Hgo, $t = 20$ °C állapotban 3) p_{O_2} , p_{N_2} ; 4) $c_{p,lev}$, $c_{v,lev}$. $\kappa= 1,4$; $R_M=8314$ J/(kmol K), $M_{O_2}=32$ $M_{N_2} = 28$.

3. GÁZKEV

Azonos nyomású (1 bar) és hőmérsékletű (27 °C) 20 m³ H₂-t és 40 m³ N₂-t keverünk össze $V=(V_{H_2}+V_{N_2})$ Számítsuk ki a keveredés miatt bekövetkező entrópia változást, valamint a gázok parciális nyomását a keverékben. $R_M=8314$ J/(kmol K), $M_{H_2}=2$, $M_{N_2}=28$.

4. GÁZKEV

Egy keverő kamrában 250 kg/h, $t = 500$ °C hőmérsékletű oxigén és 100 kg/h, $t = 30$ °C állapotú nitrogén keveredik. Határozza meg a kilépő keverék hőmérsékletét! (p =állandó) $R_M=8314$ J/(kmol K), $M_{N_2}=28$, $M_{O_2}=32$.

5. GÁZKEV

Egy tartályban 1 kilomol O₂ és 2 kilomol N₂ keveréke van $t_1=30$ °C és $p_1 = 1$ bar állapotban. A keveréket $v =$ állandó mellett hűtjük $t_2 = 10$ °C-ra. Meghatározandó a keverék belső energiájának megváltozása. (Az alkotók ideális gázok). $R_M=8314$ J/(kmol K), $M_{N_2}=28$, $M_{O_2}=32$

6. GÁZKEV

Hidrogénből (H₂) és metánból (CH₄) álló gázkeverék gázállandója 2550 J/(kg K), térfogata 67,2 m³, nyomása 0,98 bar, hőmérséklete 15 °C. Határozza meg a tömeg- és térfogatarányt, valamint a hidrogén és metán tömegét. $R_M = 8314$ J/(kmol K), $M_{H_2} = 2$, $M_{CH_4}=16$.

7. GÁZKEV

Határozzuk meg a füstgáz közepes izobar fajhőjét 800 °C és 1600 °C hőmérsékletintervallumban, ha tömegszázalékos összetétele $g_{CO_2}=19$, $g_{H_2O}= 9,5$, $g_{N_2} = 71,5$; $R_M=8314$ J/(kmol K), $M_{N_2}=28$, $M_{CO_2}=44$, $M_{H_2O}=18$.

8. GÁZKEV

Két gáz egy válaszfalal szétválasztott edényben van, s a következő adatokkal rendelkezik. Nitrogén: $V_1 = 1,5$ m³ $p_1 = 5$ bar $t_1 = 30$ °C, Széndioxid: $V_2 = 1,0$ m³, $p_2= 2$ bar, $t_2= 57$ °C. Meghatározandó a válaszfal eltávolítása után keletkező gázkeverék: 1) nyomása, 2) hőmérséklete, 3) gázállandója, 4) térfogat-százalékos összetétele - ha az alkotók ideális gázok. Mekkora lesz az entrópiaváltozás a keveredés során? $R_M=8314$ J/(kmol K), $M_{N_2}=28$, $M_{CO_2}=44$.

9. GÁZKEV

Két térfogat egység hidrogén H₂ és egy térfogat. egység. O₂ keveréke a durranógáz. Határozza

meg a durranógáz gázállandóját, az alkotók parciális nyomását, ha a keverék nyomása 1 bar, valamint a tömegarány szerinti összetételt. $R_{O_2} = 8314 \text{ J/(kmol K)}$, $M_{O_2} = 32$, $M_{H_2} = 2$

10. **GÁZKEV**

Meghatározandó a 2 tömegegység levegőből és 1 tömegegység világítógázból álló keverék sűrűsége, parciális nyomásai és gázállandója $p = 1,01325 \text{ bar}$ és $0 \text{ }^\circ\text{C}$ állapotban. A világítógáz sűrűsége ugyanebben az állapotban $0,52 \text{ kg/m}^3$ $R_{lev} = 287 \text{ J/(kg K)}$.

11. **GÁZKEV**

25 kg, 2 bar nyomású oxigénből és szénmonoxidból álló gázkeverékkel 1500 kJ hőt közlünk, miközben belső energiája nem változik meg. A hőkölés végén a keverék nyomása 1 bar, hőmérséklete $27 \text{ }^\circ\text{C}$. Határozza meg tömeg- és térfogatszázalékos összetételét! $R_M = 8314 \text{ J/(kmol K)}$, $M_{O_2} = 32$, $M_{CO} = 28$.

12. **GÁZKEV**

$V = 0,6 \text{ m}^3$ -es tartályban 1 bar $50 \text{ }^\circ\text{C}$ állapotban O_2 van. Nitrogént juttatunk be 2 bar $50 \text{ }^\circ\text{C}$ állapotig. Mekkora lesz tömegarány és a térfogatarány? $R_M = 8314 \text{ J/(kmol K)}$, $M_{O_2} = 32$, $M_{N_2} = 28$

13. **GÁZKEV**

$V_1 = 5 \text{ l}$ űrtartalmú edényben $p_1 = 150 \text{ bar}$ nyomású CO van, míg a másik $V_2 = 8 \text{ l}$ űrtartalmú tartályban ugyanolyan hőmérsékletű, de $p_2 = 220 \text{ bar}$ nyomású H_2 . Mekkora lesz a p össznyomás, ha a két tartályt egymással összekötjük? Milyen térfogat arányban elegyednek a gázok? $R_M = 8314 \text{ J/(kmol K)}$, $M_{CO} = 28$, $M_{H_2} = 2$.

14. **GÁZKEV**

Azonos hőmérsékletű ($t = 127 \text{ }^\circ\text{C}$), nyomású és térfogatú CO_2 és N_2 adiabatikus keveredése során (a térfogatok összegződnek) az entrópia növekedés 15 kJ/K . Meghatározandó az alkotók parciális nyomása, ha a keverék térfogata 2 m^3 . $R_M = 8314 \text{ J/(kmol K)}$, $M_{CO_2} = 44$, $M_{N_2} = 28$

15. **GÁZKEV**

Adiabatikusan összekeverünk 3 kg oxigént ($p = 3 \text{ bar}$, $t = 45 \text{ }^\circ\text{C}$) és 2 kg levegőt ($p = 5 \text{ bar}$, $t = 250 \text{ }^\circ\text{C}$) úgy, hogy a térfogatok összegződnek. Határozza meg a keverék hőmérsékletét és nyomását, valamint az alkotók térfogat-százalékos összetételét! $R_M = 8314 \text{ J/(kmol K)}$, $M_{O_2} = 32$, $M_{lev} = 29$

16. **GÁZKEV**

1 kmol $0,4 \text{ MPa}$ nyomású és $100 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű oxigén 2 kmol $0,2 \text{ MPa}$ nyomású és $50 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű széndioxiddal adiabatikusan keveredik. Határozza meg a keveredéssel kapcsolatos entrópiaváltozást! Keveredéskor a térfogatok összegződnek. $R_M = 8314 \text{ J/(kmol K)}$, $M_{O_2} = 32$, $M_{CO_2} = 44$.

17. **GÁZKEV**

Egy zárt tartályban összesen 2,2 kg tömegű héliumból és oxigénből álló ideális gázkeverék van $0 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékleten. A gázkeverékkel $143,5 \text{ kJ}$ hőt közlünk és hőmérséklete $50 \text{ }^\circ\text{C}$ -al, nyomása $0,15 \text{ bar}$ -ral növekedett. Határozza meg az alkotó gázok tömegét és térfogat-százalékos összetételét. Mekkora volt a gázkeverék eredeti nyomása? Mekkora a tartály térfogata? Mekkora az entrópia-változás a folyamat során? $R_M = 8314 \text{ J/(kmol K)}$, $M_{O_2} = 32$, $M_{He} = 4$

18. **GÁZKEV**

Egy $r_{CO_2} = 0,4$, $r_{N_2} = 0,6$ összetételű ideális gázkeverék - melynek tömegárama 2 kg/s - a $p_1 = 1 \text{ bar}$, $t_1 = 27 \text{ }^\circ\text{C}$ állapotból politrópikus folyamattal $t_2 = 227 \text{ }^\circ\text{C}$ állapotba jut. Határozza meg a végállapot nyomását, ha a hűtővízzel 60 kW hőt viszünk el! $R_M = 8314 \text{ J/(kmol K)}$, $M_{CO_2} = 44$, $M_{N_2} = 28$, $c_{viz} = 4189 \text{ J/(kg K)}$.

19. **GÁZKEV**

4 kg gázkeveréket ($g_{CO_2} = 0,8$; $g_{N_2} = 0,2$) adiabatikusan sűrítünk $p_1 = 1 \text{ bar}$ nyomásról $p_2 = 5 \text{ bar}$ -ig, miközben a sűrítésre 1 MJ munkát fordítunk. Meghatározandó az ezt követő izotermikus expanzió által szolgáltatott munka, ha az a kezdeti V_1 térfogatig tart. $R_M = 8314 \text{ J/(kmol K)}$, $M_{N_2} = 28$, $M_{CO_2} = 44$. Határozza meg a rendszer entrópiaváltozását!

20. **GÁZKEV**

Egy $0,5 \text{ m}^3$ térfogatú tartályban $100 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű és 2 bar nyomású CO_2 van, a másik $1,5 \text{ m}^3$

térfogatú tartályban pedig 250 °C hőmérsékletű hélium. Milyen nyomásúnak kell lennie a héliumnak, ha a tartályok összekapcsolása után 200 °C hőmérsékletű keveréket akarunk kapni? Határozza meg a keverék nyomását, tömegét, továbbá az alkotók parciális nyomását! Mekkora lesz az entrópiaváltozás a keveredés során?

21. **GÁZKEV**

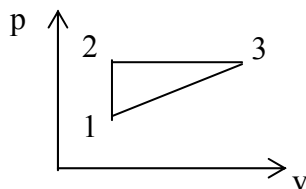
10 m³, p₁=760,5 mm Hg.o. és t₁= 0°C állapotú gázkeverék térfogat-százalékos összetétele: O₂=20%, CO₂=30%, N₂=50%. Politrópus kompresszió végén a nyomása 10 bar, hőmérséklete 147 °C lesz. Meghatározandó a keverék entrópiaváltozása a folyamat során.

GÁZKÖRFOLYAMATOK

1. **KÖRF**

Megfordítható körfolyamat adiabatikus kompresszióból, politrópus expenzióból és izochor állapotváltozásból áll. η_t = ?, W_t = ? ha a kompresszió kezdeti hőmérséklete 0 °C, V₁/V₂ = 5,5 A politrópus expenzió végén a hőmérséklet 400 °C. A munkaközeg levegő. R = 287 J/(kg K), κ=1,4

2. **KÖRF**

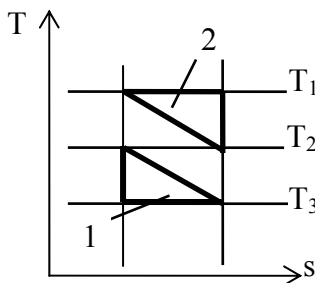
Határozza meg az alábbi körfolyamat termikus hatásfokát,

ha $\frac{p_2}{p_1} = 10$, $\frac{v_3}{v_2} = 1,2$ és $\kappa = 1,4$.

3. **KÖRF**

Meghatározandó az 1-2 izochorból, 2-3 adiabatikus expenzióból és 3-1 izobárból álló körfolyamat termikus hatásfoka, ha p₂/p₁ = 15. R=287 J/(kg K), κ=1,4

4. **KÖRF**

T₁ - T₂ = T₂ - T₃   T₂ = 666 K

$\frac{\eta_{t1}}{\eta_{t2}} = 2$

T₁ = ?   T₃ = ?

5. **KÖRF**

Számítsuk ki az adiabatikus kompresszióból, izotermikus expenzióból és izochor állapotváltozásokból álló megfordítható körfolyamat termikus hatásfokát. O₂ a munkaközeg és az adiabatikus kompressziónál v₁/v₂=3,5. R_M =8314 J/(kmol K), M_{O2}=32.

6. **KÖRF**

Egy körfolyamatban 1 bar, 300 K állapotú levegőt izentrópusan sűrítünk térfogatának ötödrésze, majd állandó térfogaton hőt közlünk. Az ezt követő izentrópus expenzió a kezdeti 1 bar nyomásig tart, majd izobár folyamatban hőt vonunk el a kezdeti állapotig. Határozza meg a közölt hőmennyiséget, ha a körfolyamat munkája 300 kJ/kg. R=287 J/(kg K), κ= 1,4.

7. **KÖRF**

Határozza meg az 1-2 adiabatikus kompresszióból, 2-3 politrópából (n = 0,5) és 3-1 politrópából (n = 2) álló levegő körfolyamat termikus hatásfokát, ha p₁=1 bar, t₁ = 27 °C, p₂/p₁=5. R=287 J/(kg K), κ= 1,4

8. **KÖRF**

Meghatározandó egy megfordítható Carnot-körfolyamat megvalósító hőerőgép termikus hatás-

foka, ha a hőbevezetés hőmérséklete 500 °C elvezetési hőmérséklete 20 °C. Meghatározandó a bevezetett és elvont hő mennyisége, ha teljesítménye $P = 5000 \text{ kW}$.

9. **KÖRF**

Mekkora egy Carnot-körfolyamatban az 1 kg munkaközegre (levegő) eső technikai munka, ha az izotermikus expanzió kezdeti állapota $p_a = 100 \text{ bar}$, $t_a = 600 \text{ °C}$, az adiabatikus expanzió végállapota $p_c = 1 \text{ bar}$, $t_c = 10 \text{ °C}$. Mennyi hőt kell közölni, és elvezetni, mekkora a termikus hatásfok és a $v_{\max}/v_{\min}$ sűrítési arány? $R=287 \text{ J/(kg K)}$, $\kappa=1,4$

10. **KÖRF**

A hűtőgép egy hőszigetelt 20 °C léghőmérsékletű 1 bar nyomású $V = 124 \text{ m}^3$ légtérű szoba közepén van elhelyezve. A hűtőgép hűtési teljesítménye 600 W, a berendezés meghajtó teljesítménye 0,1 kW. Bekapcsolás előtt a hűtőgép ajtaját kinyitjuk és úgy hagyjuk. 1) A bekapcsolás után 1 órával tökéletes keveredést feltételezve hány fokos lesz a szoba hőmérséklete? 2) Ha a hűtőgép megfordított Carnot-körfolyamat szerint működik és a hűtendő tér ajtaját zárva tartjuk mekkora lesz ott a hőmérséklet. Ez esetben a környezet hőmérsékletét $t = 20 \text{ °C}$ -re állandónak tételezzük fel. $R=287 \text{ J/(kg K)}$, $\kappa=1,4$

11. **KÖRF**

Határozza meg egy Otto-körfolyamat termikus hatásfokát és hasznos munkáját, amennyiben $p_1 = 1 \text{ bar}$, $t_1 = 0 \text{ °C}$, $p_3 = 53 \text{ bar}$, $p_4 = 3,5 \text{ bar}$, $m = 2 \text{ kg}$, $R=287 \text{ J/(kg K)}$, $\kappa = 1,4$.

12. **KÖRF**

Egy Otto-körfolyamatot ($\varepsilon = 9$, $\lambda = 2$) úgy módosítunk, hogy az adiabatikus expanziót p_1 nyomásig meghosszabbítva a hőelvonást állandó nyomáson valósítjuk meg (turbótöltés). Mekkora lesz az új és az eredeti körfolyamat termikus hatásfokának viszonya? $\kappa = 1,4$

13. **KÖRF**

Egy Diesel-körfolyamat a $p_1 = 1 \text{ bar}$, $t_1 = 27 \text{ °C}$ és a $p_3 = 40 \text{ bar}$, $t_3 = 1127 \text{ °C}$ állapotjelzőkkel jellemzett pontok között működik. Határozza meg a körfolyamat termikus hatásfokát! A munkaközeg levegő $R=287 \text{ J/(kg K)}$, $\kappa = 1,4$.

14. **KÖRF**

Egy ideális Diesel-körfolyamatnál a V_1 hengertérfogat 1 liter, a kompresszióviszony 20, a kezdeti paraméterek $p_1 = 1 \text{ bar}$, $t_1 = 27 \text{ °C}$. Határozza meg a körfolyamat hasznos munkáját, ha az előzetes expanzióviszony $V_3/V_2 = 2$. $R=287 \text{ J/(kg K)}$, $\kappa = 1,4$.

15. **KÖRF**

Egy Sabatier-körfolyamat szerint működő gépben a kompresszióviszony 7, a hengerátmérő 0,1 m, a lökethossz 0,12 m. A kompresszió folyamat kezdeti paraméterei: 1 bar, 40 °C. Az izochor folyamat végén a nyomás 55 bar. Határozza meg a körfolyamat hasznos munkáját és termikus hatásfokát, ha az izobár hőközlés a lökethossz 5 százalékáig tart. $R=287 \text{ J/(kg K)}$, $\kappa = 1,4$

16. **KÖRF**

Egy levegő munkaközegű Sabatier-körfolyamat a kezdeti állapot 1 bar, 300 K és 2000 K maximális hőmérséklet között működik. Határozza meg a fajlagos bevezetett hőmennyiség értékét, ha

$v =$ állandó mellett bevezetett hő megegyezik a $p =$ állandó mellett bevezetettel és a kompresszióviszony 15. Mekkora a körfolyamat termikus hatásfoka? $R=287 \text{ J/(kg K)}$, $\kappa = 1,4$.

17. **KÖRF**

Számítsuk ki a két izotermából és két izobárból álló körfolyamat η_t -át és a w_h -t ha a CO munkaközeg entrópiaváltozása az izobár expanzió során $0,4 \text{ kJ/(kg K)}$, és az izotermikus kompressziónál $-0,5 \text{ kJ/(kg K)}$. Az izotermikus hőközlés hőmérséklete 127 °C , $R_M = 8314 \text{ J/(kmol K)}$. $M_{CO} = 28$.

18. **KÖRF**

Egy levegő körfolyamatot az 1- 2 izentrópiikus kompresszió, 2 -3 izobár kompresszió, 3 - 4 izotermikus expanzió, 4 - 1 izobár kompresszió alkot. Ábrázolja a körfolyamatot T - s és p - v diag-

ramban továbbá határozza meg a hasznos munkáját! $T_1 = 27 \text{ }^\circ\text{C}$; $s_4 - s_3 = 461,97 \text{ J}/(\text{kg K})$;
 $\eta_t = 0,1$. $R = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa = 1,4$.

19. **KÖRF**

Az 1-2 izotermikus kompressziót, 2-3 izobár expanziót, 3-4 izotermikus expanziót és 4-1 izobár folyamatot tartalmazó ideális körfolyamat minden folyamata során az entrópiaváltozás abszolút értéke $\Delta s = 0,5 \text{ kJ}/(\text{kg K})$. Határozza meg a körfolyamat termikus hatásfokát!

$R = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa = 1,4$.

20. **KÖRF**

Egy levegő munkaközegű körfolyamat az 1 bar, $27 \text{ }^\circ\text{C}$ állapotban kezdődő 1-2 izentropikus kompresszióból, a 2-3 p-v koordináta rendszerben egyenesként ábrázolt hőközlésből, 3-4 izentropikus expanzióból és 4-1 a p-v koordináta rendszerben egyenesként ábrázolt hőelvonásból áll. $p_2/p_1 = 5$, $p_3 = 20 \text{ bar}$, $t_3 = 1227 \text{ }^\circ\text{C}$, $p_4 = 2 \text{ bar}$. Határozza meg a körfolyamat hasznos munkáját és termikus hatásfokát! $R = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa = 1,4$.

21. **KÖRF**

Számítsuk ki a két izotermából és két izochorból álló *Stirling*-körfolyamat η_t -át és w_h -t ha a CO munkaközeg entrópiaváltozása az izochor hőközlés során $0,4 \text{ kJ}/(\text{kg K})$, és az izotermikus kompressziónál $-0,5 \text{ kJ}/(\text{kg K})$. Az izotermikus hőközlés hőmérséklete $127 \text{ }^\circ\text{C}$, $R_M = 8314 \text{ J}/(\text{kmol K})$. $M_{CO} = 28$.

22. **KÖRF**

Számítsuk ki a két izotermából és két izochorból álló levegő munkaközegű *Stirling*-körfolyamat η_t -át, ha $T_3/T_1 = 2$, $v_1/v_2 = 2$. $\kappa = 1,4$.

23. **KÖRF**

Meghatározandók az ideális gázturbina körfolyamat jellegzetes pontjainak paraméterei, az ideális turbina, kompresszor, valamint a hasznos munka és a körfolyamat termikus hatásfoka. A számítást 1 kg munkaközegre végezzük. A körfolyamat kezdeti paraméterei $p_1 = 1 \text{ bar}$, $t_1 = 27 \text{ }^\circ\text{C}$; $\pi = p_2/p_1 = 10$, $\kappa = 1,4$; $T_3 = 1000 \text{ K}$. A munkaközeg levegő, $c_p = 1004 \text{ J}/(\text{kg K}) = \text{const}$.

24. **KÖRF**

Meghatározandó az ideális hőcserélős gázturbina körfolyamat minden pontjának hőmérséklete, valamint termikus hatásfoka ha $t_1 = 25 \text{ }^\circ\text{C}$, $\pi = p_2/p_1 = 5$, $t_3 = 800 \text{ }^\circ\text{C}$. A munkaközeg levegő, $R = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa = 1,4$. Hasonlítsa össze a hőcserélős és a hőcserélő nélküli körfolyamat termikus hatásfokát!

25. **KÖRF**

Mekkora lesz az egyszerű ideális gázturbina berendezés hasznos teljesítménye és termikus hatásfoka, ha paraméterei a következők: A levegő nyomása a kompresszor előtt $p_1 = 1 \text{ bar}$, $t_1 = 27 \text{ }^\circ\text{C}$. A kompresszor nyomásviszonya 5. A turbina előtti hőmérséklet $750 \text{ }^\circ\text{C}$. A kompresszor által beszívott levegő mennyisége $\dot{m}_{\text{levegő}} = \dot{m}_{\text{gáz}} = 50 \text{ kg/s}$, $c_{p \text{ lev}} = c_{p \text{ gáz}} = 1 \text{ kJ}/(\text{kg K})$

26. **KÖRF**

Ideális hőcserélős gázturbina körfolyamat fajlagos hasznos munkája $4,27 \cdot 10^4 \text{ J/kg}$, $\eta_t = 55 \%$. Meghatározandó: a) a berendezés turbinája által szolgáltatott fajlagos munka; b) a kompresszió kezdeti hőmérséklete, ha a turbina előtti $1000 \text{ }^\circ\text{C}$. $R = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa = 1,4$

27. **KÖRF**

Ideális hőcserélős gázturbina körfolyamat fajlagos hasznos munkája 50 kJ/kg , termikus hatásfoka 50% Mekkora lesz ugyanennek a berendezésnek a termikus hatásfoka a hőcserélő kiiktatása esetén, ha a kompresszor előtti hőmérséklet $t_1 = 27 \text{ }^\circ\text{C}$? $R = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa = 1,4$

28. **KÖRF**

Egy ideális gázturbina hasznos teljesítménye 100 kW . Mekkora a kompresszor nyomásviszonya, ha $t_3 = 900 \text{ }^\circ\text{C}$, $m_{\text{ev}} = 0,8 \text{ kg/s}$, $t_1 = 17 \text{ }^\circ\text{C}$? Ideális hőcserélő alkalmazásával hány százalékkal nő vagy csökken a termikus hatásfok ($\Delta \eta_t$)? (Munkaközeg levegő) $R = 287 \text{ J}/(\text{kg K})$, $\kappa = 1,4$.

29. **KÖRF**

Egy ideális gázturbina előtt a levegő állapotjelzői $t_1 = 27\text{ °C}$, $p_1 = 1\text{ bar}$, $\pi = 4$. Mekkora a körfolyamat hasznos munkája és termikus hatásfoka ha az adott nyomásviszony és az érvényes T_3 esetén a turbina a maximálisan lehetséges teljesítményt szolgáltatja? A legnagyobb hasznos munkával kapcsolatos kifejezés levezetendő! $R=287\text{ J/(kg K)}$, $\kappa=1,4$

30. **KÖRF**

A $t_1 = 15\text{ °C}$ és $t_3 = 1027\text{ °C}$ hőmérsékletekkel jellemzett ideális gázturbina körfolyamatban hőcserélő alkalmazásával a termikus hatásfok 10%-kal nő ($\Delta\eta = 0,1$). Határozza meg a körfolyamat hasznos munkáját! A munkaközeg levegő. $R=287\text{ J/(kg K)}$, $\kappa = 1,4$

31. **KÖRF**

A gázturbina az érvényes környezeti viszonyok és t_3 esetén a maximális $P_{\max} = 10\text{ MW}$ teljesítményt szolgáltatja. $t_1 = 27\text{ °C}$, $m = 60\text{ kg/s}$. Határozza meg T_2 , T_3 , valamint a körfolyamat termikus hatásfokának értékét! $R=287\text{ J/(kg K)}$, $\kappa=1,4$

32. **KÖRF**

Ideális hőcserélős gázturbina körfolyamat termikus hatásfoka 60%, a hőcserélő kiiktatásával ugyanennek a berendezésnek 30% lesz a termikus hatásfoka. Mekkora a körfolyamat fajlagos hasznos munkája. A munkaközeg levegő. A kompresszor előtti hőmérséklet 27 °C . $\kappa = 1,4$
 $R=287\text{ J/(kg K)}$.

33. **KÖRF**

Egy gázturbina körfolyamat a $p_1=1\text{ bar}$, $t_1=27\text{ °C}$ és a $p_3=5\text{ bar}$, $t_3=727\text{ °C}$ állapotjelzőkkel jellemzett pontok között működik. A kompresszor és a turbina izentrópus hatásfoka azonos. Ezen hatásfokok mely értékénél lesz a körfolyamat hasznos munkája 100 kJ/kg ? A munkaközeg levegő $R=287\text{ J/(kg K)}$, $\kappa = 1,4$. (A többi folyamat ideális.)

34. **KÖRF**

Egy gázturbina körfolyamat valóságos adiabatikus kompresszióval ($\eta_s^k = 0,85$) és expanzióval ($\eta_s^e = 0,88$), $t_1=27\text{ °C}$ és $t_3=927\text{ °C}$ paraméterekkel működik. Határozza meg, milyen nyomásviszonynál szolgáltat $185,037\text{ kJ/kg}$ munkát. A munkaközeg levegő. $R=287\text{ J/(kg K)}$, $\kappa = 1,4$

35. **KÖRF**

Egy ideális gázturbinás sugárhajtóműben a kompresszor nyomásviszonya 10. A környezeti hőmérséklet -40 °C , a nyomás $0,5\text{ bar}$, a turbina előtti hőmérséklet pedig 1200 °C . Határozza meg a turbina utáni nyomást és hőmérsékletet, ha a munkaközeg levegő. A turbina kilépő keresztmetszetében a sebesség elhanyagolható! $R=287\text{ J/(kg K)}$, $\kappa = 1,4$.

36. **KÖRF**

Határozza meg a 35. feladatban szereplő sugárhajtómű tolóerejét, ha $m=60\text{ kg/s}$ és a tolóerő, mint a tömegáram és a kiáramlási sebesség szorzata számítható. (Az ideális adiabatikus expanzió teljes, a belépő sebesség elhanyagolható.)

37. **KÖRF**

Egy ideális, hőcserélős gázturbina körfolyamatban $t_1 = 27\text{ °C}$, $\pi = 5$, $s_4-s_1=743\text{ J/(kg K)}$. Meghatározandó a körfolyamat munkája és a bevezetett hőmennyiség. $R=287\text{ J/(kg K)}$, $\kappa = 1,4$.

38. **KÖRF**

2 kg O_2 -vel Otto-körfolyamatot megvalósító gép termikus hatásfoka $0,4$. A körfolyamat legnagyobb hőmérséklete 2000 °C , a legkisebb 27 °C . Mekkora a hasznos munka?
 $R_M = 8314\text{ J/(kmol K)}$, $M_{O_2} = 32$.

39. **KÖRF**

Egy reverzibilis Carnot-körfolyamat legnagyobb hőmérséklete 1000 K , termikus hatásfoka 80% . Mekkora lesz a megfordított (hűtő) körfolyamat fajlagos hűtési teljesítménytényezője?

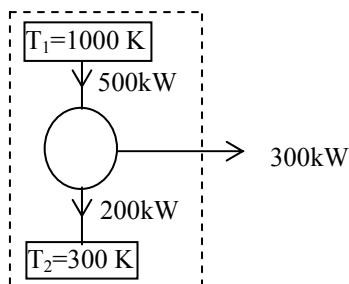
40. **KÖRF**

Határozza meg az 1-2 adiabatából, 2-3 izotermából és 3-1 izobarból álló levegő körfolyamat termikus hatásfokát, ha $s_1-s_3 = 400\text{ J/(kgK)}$! $R=287\text{ J/(kg K)}$, $\kappa = 1,4$.

41. **KÖRF**

Egy Diesel-körfolyamatot ($\epsilon=40$, $\rho=3$) úgy módosítunk, hogy az adiabatikus expanziót p_1 nyomásig folytatva a hőelvonást állandó nyomáson valósítjuk meg (turbótöltés). Mekkora lesz az új és az eredeti körfolyamatok termikus hatásfokának viszonya? $\kappa=1,4$.

42. **KÖRF**

Mekkora entrópiánövekedést eredményez a szigetelt rendszerben az ábra szerinti irreverzibilis Carnot-hőerőgép?
Mekkora a hasznos munkavégző-képesség csökkenés?
Határozza meg a körfolyamat termikus hatásfokát!

43. **KÖRF**

Egy reverzibilis hűtőkörfolyamat 1-2 izoterma, 2-3 adiabata, 3-4 izobar, 4-1 adiabata folyamatokból áll. $p_1=7$ bar, $v_1=0,12$ kg/m³, $t_3=200^\circ\text{C}$, $p_3=20$ bar. Határozza meg a körfolyamat fajlagos hűtési teljesítménytényezőjét! $R=287$ J/(kg K), $\kappa=1,4$.

GŐZFOLYAMATOK

1. **GŐZFOLY**

2 kg 30 bar nyomású 10 % fajlagos nedvességet tartalmazó vízgőzt fojtással hozunk száraz telített állapotba, majd innen ideális adiabatikus expanzióval nyomását 0,1 bar-ig csökkentjük. Határozza meg az adiabatikus expanzió folyamán nyert munkát és a folyamatok következtében előálló entrópia változást. Gőztáblázat használandó! Ábrázolja a folyamatokat T-s diagramban.

2. **GŐZFOLY**

3 kg/s 15 bar nyomású 95 % fajlagos gőztartalmú vízgőzt (1) 10 barig izentrópiusan expandáltatjuk (2), majd erről a nyomásról mindaddig fojtjuk, míg száraz telítetté nem válik (3). Határozza meg az izentrópius expanzió során nyert munkát és az 1-2-3 folyamat következtében előálló entrópiaváltozást. Gőztáblázat használandó! Ábrázolja a folyamatokat T-s diagramban.

3. **GŐZFOLY**

$m = 5$ kg/s, $p = 25$ bar, $t = 400$ °C állapotú túlhevített gőzbe mennyi ugyanekkora nyomású $x_1=0,3$ gőztartalmú nedves gőzt kell keverni, ha $p = \text{áll.}$ mellett száraz telítetté akarjuk alakítani. Gőztáblázat használandó!

4. **GŐZFOLY**

A gőzkazánból a túlhevítőbe $m = 2700$ kg/ó $p = 16$ bar, $x = 0,98$ állapotú gőz érkezik. A túlhevítő utáni hőmérséklet 400 °C. Meghatározandó a túlhevítőben közölt hőmennyiség, valamint a túlhevítő előtti és utáni csőátmérők viszonya, ha a gőzsebesség azonos. A túlhevítőben $p = \text{állandó}$. Gőztáblázat használandó!

5. **GŐZFOLY**

Egy tartályban $m = 100$ kg, $t_1 = 220$ °C, $x_1 = 0,64$ állapotú nedves gőz van. 20 kg vizet $p = \text{állandó}$ mellett leválasztunk belőle. Meghatározandók az edényben maradt vízgőz állapotjelzői: (p , V , i , s , u). Gőztáblázat használandó!

6. **GŐZFOLY**

Meghatározandó $m = 17$ kg/s $p = 25$ bar állapotú száraz telített gőz $p = \text{áll.}$ mellett $t_2=400$ °C -ig tartó túlhevítésére fordított hő óránkénti mennyisége. Hány %-al nő ez a hőmennyiség, ha a túlhevítőbe 80 % gőztartalmú nedves gőz érkezik. Gőztáblázat használandó!

7. **GŐZFOLY**

Milyen nyomásra kell fojtani az 50 bar nyomású, 85% gőztartalmú nedves gőzt, hogy száraz telítetté váljék? Gőztáblázat használandó!

8. **GŐZFOLY**

Egy m tömegű dugattyúval lezárt függőleges hengerben túlhevített gőz van, melynek kezdeti nyomása 20 bar, hőmérséklete $400\text{ }^\circ\text{C}$. Ekkor a dugattyú 1 m-re van a henger aljától s a rendszer egyensúlyban van. A későbbiekben hőelvonás hatására a dugattyú 200 mm utat tesz meg. Meghatározandó a dugattyú által a gőzön végzett munka, valamint Q_{12} . A dugattyú átmérője 300mm. Gőztáblázat használandó!

9. **GŐZFOLY**

Adiabatus, dugattyúval lezárt hengerben $p_1=90$ bar nyomáson $0,5\text{ m}^3$ nedves gőz van úgy, hogy felét telített víz, míg a másik felét száraz telített gőz tölti ki. A dugattyú rögzítését kioldva ideális adiabatus expanzió játszódik le $p_2= 60$ bar nyomásig. Meghatározandó: Milyen térfogatot foglal el a gőzfázis a hengerben a folyamat végén? Gőztáblázat használandó!

10. **GŐZFOLY**

$p_1= 90$ bar, $x_1 = 0,125$, $V_1 = 10\text{ m}^3$ állapotú gőzbe izotermikusan bevezetünk $Q = 6 \cdot 10^3$ MJ hőt. Meghatározandó: p_2 , t_2 , v_2 , i_2 , s_2 , w_{12} . Gőztáblázat használandó!

11. **GŐZFOLY**

Zárt edényben 3 m^3 száraz telített gőz van 10 bar nyomáson. Meghatározandó a végnyomás a hőmennyiség és a végállapot fajlagos gőztartalma, ha $60\text{ }^\circ\text{C}$ -ra hűtjük. Gőztáblázat használandó!

12. **GŐZFOLY**

5 m^3 nedves gőzt $x_1= 0,8$, $p_1= 5$ bar állapotú ideális adiabatus folyamattal sűrítünk $p_2= 25$ bar-ig. Meghatározandók: v_2 , t_2 , valamint W_{12} . Gőztáblázat használandó!

13. **GŐZFOLY**

50 kg $p_1=50$ bar, $x_1=0,85$ állapotú nedves gőz izotermikusan expandál $p_2= 5$ bar-ig, majd állandó nyomáson hűtjük az $x_3= x_1$ gőztartalomig. Határozza meg a 2 - 3 folyamat során elvont hőmennyiséget, végzett munkát és a belsőenergia megváltozását. Gőztáblázat használandó!

14. **GŐZFOLY**

Egy szilárd falú 10 m^3 térfogatú tartály, melyben 2,1 bar nyomású $x=0,9$ gőztartalmú nedves gőz van, egy 10 bar, $250\text{ }^\circ\text{C}$ állapotú gőzt szállító csővezetékre csatlakozik és töltődik míg a tartályban lévő gőz nyomása 6 bar hőmérséklete $250\text{ }^\circ\text{C}$ lesz. Határozza meg a folyamat során az edénybe bevezetett vagy abból elvont hőmennyiséget!

15. **GŐZFOLY**

Egy elmozduló dugattyúval lezárt hengerben $t=300\text{ }^\circ\text{C}$ állapotú száraz telített gőz van. A kezdeti térfogat $V_1= 10\text{ m}^3$. $Q=373,74588$ MJ hőmennyiség izotermikus bevezetése után meghatározandó a végzett munka. Gőztáblázat használandó!

16. **GŐZFOLY**

Egy függőleges, 100 mm átmérőjű hengerben 2 kg nedves gőz van úgy, hogy térfogatának 1/11-ed részét telített víz, a többit száraz telített gőz tölti ki. A hengert egy $m_d = 48,03$ kg tömegű súrlódásmentesen elmozdulni képes dugattyú zárja le. A környezeti nyomás 1 bar, a rendszer egyensúlyban van. Hőbevezetés hatására a dugattyú 50 cm-t felemelkedik. Határozza meg a gőz jellemzőit a kezdeti és végállapotban, valamint a bevezetett hőmennyiséget!

17. **GŐZFOLY**

2 kg gőz ideális folyamata során $W_{1,2} = 600\text{ kJ}$ munkát végez. Határozza meg (gőztáblázattal) a folyamat során elvont vagy bevezetett hőmennyiséget, amennyiben $p_1=10$ bar, $t_1=440\text{ }^\circ\text{C}$ és $p_2=1$ bar, $t_2=240\text{ }^\circ\text{C}$. Mekkora lenne az ugyanezen két állapot között lejátszódó súrlódásos adiabatus folyamat izentrópus hatásfoka?

18. **GŐZFOLY**

$V=0,6\text{ m}^3$ térfogatú edényben 14 bar, $250\text{ }^\circ\text{C}$ állapotú gőz van, melyből addig engedünk ki, míg nyomása 4 bar nem lesz. Közben a tartályban izentrópus folyamat játszódik le. Ezután a sze-

lepet zárva az edényt 3 bar nyomásig hűtjük. Meghatározandó (gőztáblázattal) a tartályból távozott vízgőz tömege, a hűtés utáni fajlagos gőztartalom, valamint az elvont hőmennyiség.

19. **GŐZFOLY**

15 kg, $p_1=16$ bar, $x_1=0,77$ állapotú nedves gőzt $t_2=400$ °C –ig izobar módon, majd izotermikusan hevítünk (3). A 2-3 folyamat során az entrópiaváltozás 45,855 kJ/K. Gőztáblázattal határozza meg a közölt hő ($Q_{1,2}; Q_{2,3}$), illetve a végzett munkák ($W_{1,2}; W_{2,3}$) mennyiségét!

20. **GŐZFOLY**

Gőztáblázattal határozza meg mennyi telített vizet kell 4 kg/s 60 bar nyomású és 560 °C hőmérsékletű túlhevített gőzhöz adni, hogy hőmérséklete 400 °C –ra csökkenjen! ($p=$ állandó).

GŐZKÖRFOLYAMATOK

A következő feladatokban ha eltérő adat vagy kérdés nem szerepel, a kondenzáció a telített folyadék állapotig tart, a tápszivattyú teljesítményigényét pedig elhanyagoljuk.

1. **GŐZKÖRF**

Hogyan és mennyivel változik meg a Rankine–Clausius-körfolyamat termikus hatásfoka, ha a gőz turbina előtti paraméterei $p_1= 50$ bar és $t_1=500$ °C, s a kondenzátornyomást $p_2=0,5$ bar-ról $p_2=0,05$ bar-ra változtatjuk.

2. **GŐZKÖRF**

Egy Rankine - Clausius - gőzkörfolyamatban a turbina előtti nyomás 35 bar, a kondenzátornyomás 0,5 bar. Határozza meg a tápszivattyú teljesítményigényét $m=2$ t/h gőz tömegáram esetén!

3. **GŐZKÖRF**

Határozza meg a vízgőz körfolyamat termikus hatásfokát, ha a turbina előtti gőz állapota 12 MPa és 480 °C. A kondenzátornyomás 0,005 MPa, az expanzió izentrópiikus hatásfoka 85%.

4. **GŐZKÖRF**

Egy gőzkörfolyamatban a 100 MW teljesítményű turbinába belépő gőz jellemzői: $p_1=200$ bar, $t_1=650$ °C, a kondenzátornyomás 0,05 bar. Az expanzió izentrópiikus hatásfoka 80%. Határozza meg a körfolyamat termikus hatásfokát, valamint a kondenzátorba belépő hűtővíz mennyiségét! $c_{v\text{íz}}= 4189$ J/(kg K), $\Delta t_{v\text{íz}}=10$ °C.

5. **GŐZKÖRF**

Gőzturbinába belépő gőz jellemzői: $p_1=200$ bar, $t_1=650$ °C, a kondenzátornyomás 0,05 bar. A körfolyamat termikus hatásfoka 37,12%. Meghatározandó az expanzió izentrópiikus hatásfoka.

6. **GŐZKÖRF**

A gőz turbina előtti állapotjelzői 25 bar és 360 °C. A kondenzátornyomás 0,2 bar. Határozza meg a körfolyamat termikus hatásfokának megváltozását, ha a gőz nyomása a turbina előtti fojtásos állapotváltozás során 16 bar értékre csökken. Az expanzió izentrópiikus hatásfoka 88%.

7. **GŐZKÖRF**

A gőzturbinába beömlő frissgőz nyomása $p_1 = 100$ bar, hőmérséklete $t_1 = 600$ °C, a kondenzátorban uralkodó nyomás 0,05 bar. A turbina gőznyelése 72 t/h. Meghatározandó a turbina izentrópiikus hatásfoka, ha a kondenzátorba belépő hűtővíz 16 °C a kilépő 24 °C, a hűtővíz mennyisége 4600 m³/h (súrlódásos adiabatikus expanzió). $c_{v\text{íz}}= 4189$ J/(kg K).

8. **GŐZKÖRF**

Egy gőzturbina előtt a gőz állapotjelzői: 1,2 MPa és 300 °C. A kondenzátornyomás 0,02 MPa. Határozza meg az izentrópiikus hatásfokot, ha a turbinából távozó gőz hőmérséklete 75 °C. A kondenzátorban a hűtővíz 10 °C hőmérsékletváltozást szenved. 1 MW teljesítmény esetén határozza meg a szükséges hűtővíz tömegáramot! $c_{v\text{íz}}= 4189$ J/(kg K)

9. **GŐZKÖRF**

Egy súrlódásos adiabatikus expanziót tartalmazó ($\eta_s^e = 0,8$) gőzkörfolyamat termikus hatásfoka $\eta_t = 0,35$. A kondenzátorból kilépő telített víz entalpiája 121,42 kJ/kg. A kondenzátorban a 72,5 kg/s hűtővíz $\Delta t = 8$ °C-al melegszik fel. A turbinába érkező gőz mennyisége 1 kg/s. Határozza a

meg a turbina előtti gőz nyomását, hőmérsékletét, valamint a turbina teljesítményét.

$$c_{\text{vöz}} = 4189 \text{ J/(kg K)}.$$

10. **GŐZKÖRF**

A gőzturbinában lejátszódó expanzió izentrópus hatásfoka 80 %, a kondenzátornyomás 0,05 bar. A gőz tömegárama 29,196 t/h. A kondenzátorban 1719 t/h hűtővíz 10 fokkal melegszik fel. A turbina teljesítménye 10 MW. Meghatározandó a körfolyamat termikus hatásfoka, valamint a turbinába belépő gőz nyomása és hőmérséklete. $c_{\text{vöz}} = 4189 \text{ J/(kg K)}$.

11. **GŐZKÖRF**

A turbina gőznyelése 72 t/h, a kondenzátorban uralkodó nyomás 0,05 bar. A turbina izentrópus hatásfoka 88,2%, teljesítménye 26,822 MW. Meghatározandó a gőzturbinába beömlő frissgőz nyomása és hőmérséklete, ha a kondenzátorba belépő hűtővíz 16 °C a kilépő 24 °C, a hűtővíz mennyisége 4600 m³/h (sűrűdásos adiabatikus expanzió, a kondenzáció a telített folyadék állapotig tart). $c_{\text{vöz}} = 4189 \text{ J/(kg K)}$.

12. **GŐZKÖRF**

$p_0 = 200$ bar nyomású gőz a szabályzó szelepeken a fojtás következtében 20% -os nyomáscsökkenést szenved, majd a turbinában $p_2 = 0,1$ bar -ig sűrűdásos adiabatikus expanziót valósít meg. A két irreverzibilis folyamat eredményeképpen az entrópia 1,52 kJ/(kg K) értékkel változik meg. Meghatározandó a turbina teljesítménye és a körfolyamat termikus, valamint az expanzió izentrópus hatásfoka, ha $m_g = 150$ t/h, a hűtővíz tömegárama $m_v = 2884$ t/h és hőmérséklete 30 °C -al nő. $c_{\text{vöz}} = 4189 \text{ J/(kg K)}$.

13. **GŐZKÖRF**

A gőz jellemzői a turbina szabályzó szelepe előtt $p_0 = 100$ bar és $t_0 = 700$ °C. A kondenzátornyomás $p_2 = 0,05$ bar. Milyen nyomásra kell a szabályzó szeleppel a gőzt fojtani, hogy a turbina fajlagos teljesítménye 30 %-kal csökkenjen? A turbina izentrópus hatásfoka teljes terhelésnél 0,8, míg részterhelésnél 0,7.

14. **GŐZKÖRF**

Egy gőzturbina főgőzszelepe előtt az $m = 10$ t/h tömegáramú gőz nyomása 100 bar, hőmérséklete 600 °C. A szelepen a gőz - fojtás miatt - 10 %-os nyomáscsökkenést szenved. Határozza meg a turbina teljesítményét, ha a kilépési nyomás 1 bar és az izentrópus hatásfok 0,9. Gőztáblázat használandó!

15. **GŐZKÖRF**

Ideális gőzkörfolyamatban (Rankine-Clausius) a turbina előtti paraméterek $p_1 = 90$ bar, $t_1 = 500$ °C, a kondenzátornyomás 0,04 bar. 30 bar nyomáson közbeeső újrahevítést alkalmazunk 350 °C -ig. Meghatározandó a körfolyamat termikus hatásfoka.

16. **GŐZKÖRF**

A gőz turbina előtti paraméterei $t_1 = 550$ °C, $p_1 = 100$ bar. Egyszeres közbenső túlhevítést alkalmazunk $p = 30$ bar nyomáson $t = 550$ °C hőmérsékletig. A kondenzátornyomás 0,05 bar. Meghatározandó a termikus hatásfok értéke, valamint a turbina teljesítménye, ha a turbinán 100 t/ó gőz áramlik át. Az expanzió izentrópus hatásfoka mindkét esetben 80 %.

17. **GŐZKÖRF**

Egy gőzkörfolyamatban az expanziót két - nagy és kisnyomású - turbinában valósítjuk meg. A nagynyomásúba 100 t/h 100 bar nyomású gőzt vezetünk, ahol száraz telített állapotig expandál. Ezután közbenső túlhevítést alkalmazunk állandó nyomáson ($p = 5$ bar), majd a gőzt a kisnyomású turbinába vezetjük, ahol $p_k = 0,1$ bar kondenzátornyomásig expandál. Meghatározandó a körfolyamat termikus hatásfoka, ha a kondenzátoron 5445 m³/h hűtővíz áramlik át, s közben $\Delta t = 10$ °C -al melegszik fel. Meghatározandó továbbá a két turbina ideális teljesítménye (MW). ($c_{\text{vöz}} = 4189 \text{ J/kg K}$)

18. **GŐZKÖRF**

Egy gőzkörfolyamatban az expanziót két turbinában - nagy és kisnyomású - valósítjuk meg. A nagynyomásúban 200 t/ó, 550 °C hőmérsékletű gőzt vezetünk, s ez a száraz telített állapotig expandál. Ezután közbenső túlhevítést alkalmazunk állandó nyomáson 500 °C -ig, majd a gőzt

az alacsony nyomású turbinába vezetjük, ahol a $p_k = 0,05$ bar kondenzátornyomásig expandál. Meghatározandó a körfolyamat termikus hatásfoka, ha a kondenzátoron $11356 \text{ m}^3/\text{ó}$ hűtővíz áramlik át, s közben $\Delta t = 10 \text{ }^\circ\text{C}$ -al melegszik. Mekkora a turbina ideális teljesítménye. Mindkét expanzió izentrópikus. ($c_{\text{viz}} = 4189 \text{ J/kg K}$.)

19. GŐZKÖRF

NH_3 gőzüzemű kompresszoros hűtőgépben az izentrópikus kompresszió munkaszükséglete $213,5 \text{ kJ/kg}$. A hűtőtér hőmérséklete $-30 \text{ }^\circ\text{C}$. A munkaközeg az elpárologtatóból száraz telített állapotban lép ki, a kondenzátor után pedig $0 \text{ }^\circ\text{C}$ -ra visszahűtjük. Meghatározandó: a) $\varepsilon = ?$, b) a hűtendő térből óránként elvont hő mennyisége, ha a berendezésben 100 kg/h NH_3 cirkulál.

20. GŐZKÖRF

Egy gőzkörfolyamatban a turbina előtti jellemzők: $p_1 = 150 \text{ bar}$, $t_1 = 700 \text{ }^\circ\text{C}$, míg a kondenzátornyomás $0,05 \text{ bar}$. A körfolyamat termikus hatásfoka 37% . Határozza meg a turbinában lejátszódó súrlódásos adiabatikus expanzió izentrópikus hatásfokát!

21. GŐZKÖRF

Egy gőzkörfolyamatban a gőz tömegárama 100 t/h , a turbina előtti jellemzők: $p_1 = 150 \text{ bar}$, $t_1 = 700 \text{ }^\circ\text{C}$, a kondenzátornyomás $0,05 \text{ bar}$. Az expanzió izentrópikus hatásfoka $0,8$. Határozza meg a turbina teljesítményét és körfolyamat a termikus hatásfokát!

NEDVES LEVEGŐ

1. NL

Egy szárító-berendezésben a szárítás levegővel történik $p = 1 \text{ bar}$ nyomáson. A $t_1 = 20 \text{ }^\circ\text{C}$ és $\varphi_1 = 40 \%$ állapotú levegőt előbb $50 \text{ }^\circ\text{C}$ -ra felmelegítik ($p = \text{áll.}$) majd így vezetik a szárítóba, ahol a szárítás során $35 \text{ }^\circ\text{C}$ -ra hűl le. Meghatározandó: a levegő előmelegítésére fordított hő mennyisége 1 kg száraz levegőre vonatkoztatva, a levegő paraméterei a szárító után, a szárítóban elvont nedvesség mennyisége 1 kg száraz levegőre vonatkoztatva. A hőveszteség elhanyagolható. Meghatározandó továbbá: Mennyi nedvességet vitt volna el a szárítóból a levegő, ha nem melegítjük elő?

2. NL

A 4 bar nyomású nedves levegő állapotát pszichrométerrel mérjük, a száraz hőmérő $30 \text{ }^\circ\text{C}$ -t a nedves $25 \text{ }^\circ\text{C}$ -t mutat. Meghatározandó: x , φ , t_{harmat} . Gőztáblázat használandó! $r_0 = 2500 \text{ kJ/kg}$, $c_{\text{pg}} = 1,9 \text{ kJ/(kg K)}$, $\kappa_{\text{szlev}} = 1,4$; $R_{\text{szlev}} = 287 \text{ J/(kg K)}$,

3. NL

$V = 20 \text{ m}^3$, $t = 25 \text{ }^\circ\text{C}$, $\varphi = 70 \%$ $p = 2 \text{ bar}$ nyomású levegő $p = \text{áll.}$ melletti hűtése során milyen hőmérsékleten válik telítetté? Milyen legkisebb hőmérsékletre kell lehűteni, és mennyi hőt kell ehhez elvonni, ha $t = 25 \text{ }^\circ\text{C}$ -on 40% relatív nedvességtartalmat akarunk elérni? $\Delta m_{\text{viz}} = ?$ Gőztáblázat használandó! $r_0 = 2500 \text{ kJ/kg}$, $c_{\text{pg}} = 1,9 \text{ kJ/(kg K)}$, $\kappa_{\text{szlev}} = 1,4$; $R_{\text{szlev}} = 287 \text{ J/(kg K)}$,

4. NL

A levegő paraméterei kompresszió előtt $p_1 = 1 \text{ bar}$, $t_1 = 25 \text{ }^\circ\text{C}$, $x = 14 \text{ g/kg}$. A kompresszió $p_2 = 5 \text{ bar}$ -ig történik majd $35 \text{ }^\circ\text{C}$ -ra visszahűtjük $p = \text{áll.}$ mellett. A hűtés során 4 g/kg vizet leválasztunk, majd 2 bar ig fojtást valósítunk meg. Meghatározandó a levegő relatív nedvességtartalma a fojtás után, valamint ennek a levegőnek a harmatponti hőmérséklete. Gőztáblázat használandó!

5. NL

A nedvesség elnyeletésére szilikagélt alkalmaznak. Mennyi szilikagélt kell 1 kg szárazlevegőnként a $\varphi_1 = 60 \%$, $t_1 = 30 \text{ }^\circ\text{C}$, $p = 1 \text{ bar}$ állapotú nedves levegőbe helyezni, ha $t_2 = 10 \text{ }^\circ\text{C}$ -on $\varphi_2 = 40 \%$ relatív nedvességtartalmat akarunk biztosítani? (A szilikagél elnyelő-képessége $0,2 \text{ kg viz/kg}$. Mekkora a t_2 , φ_2 állapotú levegő harmatponti hőmérséklete? Gőztáblázat használandó!

6. **NL**
Egy klimatizálendő térben az 1 óra alatt felszabaduló összes hő mennyisége 5000 kJ, a nedves-sége 1,25 kg. Az átlagosan tartandó paraméterek = 40 %; $t_b = 20\text{ °C}$ ($p = 1\text{ bar}$). i - x diagram segítségével meghatározandó: 1/ a szellőző levegő állapota, óránkénti mennyisége, ha hőmérséklete 5 °C -al lehet alacsonyabb t_b -nél. 2/ a szellőző levegő harmatponti hőmérséklete.
7. **NL**
 $t_1 = 15\text{ °C}$, $p_1 = 1\text{ bar}$ és $x_1 = 0,01\text{ kg/kg}$ állapotú nedves levegőt hőelvonás mellett sűrítünk $t_2 = 60\text{ °C}$, $p_2 = 7\text{ bar}$ állapotig. Meghatározandó φ_2 . Gőztáblázat használandó!
8. **NL**
Állandó $p = 2\text{ bar}$ nyomáson összekeverünk 10 m^3 5 °C hőmérsékletű, 80 % relatív nedvességtartalmú levegőt 2 m^3 térfogatú 40 °C hőmérsékletű, 15% relatív nedvességtartalmú levegővel. Határozza meg a keverék levegő t , x , φ értékeit, valamint harmatponti hőmérsékletét! Gőztáblázat használandó!
9. **NL**
Nedves levegő harmatponti hőmérséklete $1,01325\text{ bar}$ nyomáson 10 °C , míg a száraz hőmérő 30 °C -t mutat. Határozza meg i - x diagram segítségével a nedves hőmérőn leolvasható hőmérsékletet, a relatív és fajlagos nedvességtartalmat. Oldja meg a feladatot gőztáblázattal is. A telítési gőznyomás a várható megoldás tartományában a $p_s = 130,166\text{t} - 259,321\text{ Pa}$ egyenlettel közelíthető, ahol $[t] = \text{°C}$.
10. **NL**
Nedves levegő harmatponti hőmérséklete $2,5\text{ bar}$ nyomáson 10 °C , míg a száraz hőmérő 30 °C -t mutat. Határozza meg gőztáblázat segítségével a nedves hőmérőn leolvasható hőmérsékletet, a relatív és fajlagos nedvességtartalmat. A telítési gőznyomás a várható megoldás tartományában a $p_s = 130,166\text{t} - 259,321\text{ Pa}$ egyenlettel közelíthető, ahol $[t] = \text{°C}$.
11. **NL**
Nedves levegő harmatponti hőmérséklete $1,01325\text{ bar}$ nyomáson 10 °C , míg a nedves hőmérő 20 °C -t mutat. Határozza meg i - x diagram segítségével a szárazhőmérőn leolvasható hőmérsékletet, a relatív és fajlagos nedvességtartalmat. Oldja meg a feladatot gőztáblázattal is.
12. **NL**
 50 kg száraz levegő tartalmú $t = 25\text{ °C}$ hőmérsékletű nedves levegőből kicsapattunk, majd leválasztottunk $0,15\text{ kg}$ vizet. Meghatározandó a kiindulási relatív nedvességtartalom $t = 25\text{ °C}$ hőmérsékleten, ha végállapotban ugyanezen a hőmérsékleten $\varphi = 40\text{ %}$. A folyamat során $p = 2\text{ bar}$
13. **NL**
A nedves levegő nyomása 2 bar , hőmérséklete 70 °C , relatív nedvességtartalma 50 % . Határozza meg - izentrópus expanzió esetén - milyen nyomáson kezd a nedvesség kicsapódni?
14. **NL**
 $t_1 = 5\text{ °C}$ hőmérsékletű $\varphi_1 = 30\text{ %}$ állapotú nedves levegő felmelegítése után 10 °C hőmérsékletű víz beporlasztásával $\varphi_2 = 40\text{ %}$, $t_2 = 20\text{ °C}$ állapotba jut. Határozza meg az előmelegítés hőmérsékletét, a szükséges hőmennyiséget, valamint a beadagolt víz tömegét. A folyamat során $p = 101325\text{ Pa} = \text{állandó}$.
15. **NL**
 $p = 1\text{ bar}$ nyomású és 10 °C hőmérsékletű telített nedves levegő $x = 0,04$ fajlagos nedvességtartalmú nedves levegővel keveredik. Mekkora legyen a második nedves levegő legkisebb hőmérséklete, hogy kizárjunk bármilyen helyi ködképződést? (i - x diagram)
16. **NL**
 50 kg $t = 25\text{ °C}$ hőmérsékletű nedves levegőből kicsapattunk, majd leválasztottunk $0,12\text{ kg}$ vizet. Meghatározandó a kiindulási relatív nedvességtartalom $t = 25\text{ °C}$ hőmérsékleten, ha végállapotban ugyanezen a hőmérsékleten $\varphi = 40\text{ %}$. A folyamat során $p = 2\text{ bar}$
17. **NL**
Egy 50 liter űrtartalmú üveg edényben 50 °C hőmérsékletű 3 bar nyomású nedves levegő van.

Ha a keveréket ($v=\text{const.}$ mellett) hűtjük, $10\text{ }^{\circ}\text{C}$ -on megkezdődik a nedvesség kicsapódása az edény falán. Határozza meg az edényben levő vízgőz tömegét! Mekkora a kezdeti relatív nedvességtartalom?

18. **NL**

2 kg $t=30\text{ }^{\circ}\text{C}$ $p=2\text{ bar}$ állapotú nedves levegőbe állandó nyomáson ugyanilyen hőmérsékletű vízgőzt juttatunk 3 g mennyiségben. Ekkor $\varphi=60\%$ lesz. Határozza meg a kezdeti relatív nedvességtartalmat és a harmatponti hőmérsékletet.

19. **NL**

Az ablaküveg felületi hőmérséklete $5\text{ }^{\circ}\text{C}$, amikor a szobában a hőmérséklet $25\text{ }^{\circ}\text{C}$ és a barometrikus nyomás $74,88\text{ cm Hg}$. A szobalevegő milyen relatív nedvességtartalma esetén kezdődik meg az ablaküveg bepárásodása? Határozza meg a vízgőz parciális nyomását, fajlagos nedvességtartalmát és a nedves levegő sűrűségét ebben az állapotban! $\rho_{\text{Hg}}=13600\text{ kg/m}^3$, $R_{\text{szl}}=287\text{ J/(kg K)}$, $\kappa_{\text{szl}}=1,4$.

20. **NL**

$20\text{ }^{\circ}\text{C}$ hőmérsékletű 2 bar nyomású éppen telített állapotú nedves levegő izotermikusan expandál 1 bar nyomásig. Határozza meg a folyamat során bekövetkező fajlagos entrópiaváltozást és a bevezetett fajlagos hőmennyiséget!

HŐVEZETÉS

1. **HV**

A hőkamra külső falát olyan szigetelő réteggel látták el, melynek hővezetési tényezője $\lambda_2=0,062(1+0,363\cdot 10^{-2}t)$ [$\text{W}/(\text{m K})$] módon számítható. Meghatározandó az 1 m^2 falfelület hővesztesége, ha a fal és a szigetelés érintkezési helyén a hőmérséklet $t_{w2}=300\text{ }^{\circ}\text{C}$, a szigetelés külső felületén pedig max. $50\text{ }^{\circ}\text{C}$. A szigetelés vastagsága $\delta=100\text{ mm}$.

2. **HV**

Egy acél csővezeték külső átmérője 50 mm . Határozza meg a cső belső átmérőjét, ha a belső felület hőmérséklete $100\text{ }^{\circ}\text{C}$, a külső pedig $90\text{ }^{\circ}\text{C}$. A cső 1 méterre jutó hővesztesége 5535 J , az acél hővezetési tényezője $45\text{ W}/(\text{m K})$.

3. **HV**

Egy 60 mm külső átmérőjű korrózióálló cső belső felületének hőmérséklete $100\text{ }^{\circ}\text{C}$, a cső környezetének hőmérséklete $10\text{ }^{\circ}\text{C}$. A külső felületen a hőátadási tényező $10\text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$. Határozza meg a külső felület hőmérsékletét, ha a cső belső átmérője 30 mm . A cső anyagának hővezetési tényezője $22\text{ W}/(\text{m K})$.

4. **HV**

Egy 5 mm átmérőjű elektromos huzalt milyen vastag szigetelőréteggel kell ellátni, hogy a hőleadás maximális legyen, ha a szigetelőanyag hővezetési tényezője $\lambda=0,175\text{ W}/(\text{m K})$, a levegő és a szigetelőanyag felülete közötti hőátadási tényező $\alpha=11\text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$.

5. **HV**

Egy 100 mm átmérőjű csővezetékben áramló gőz hőmérsékletét folyadék hőmérővel mérjük, mely egy olajjal töltött 15 mm külső átmérőjű $0,9\text{ mm}$ falvastagságú vascsőben (tokban) van elhelyezve. A hőmérő a tok végének hőmérsékletét mutatja, mely a tok hővezetése következtében alacsonyabb a gőz hőmérsékleténél. Milyen hosszon nyúljon be a tok a csővezetékbe, hogy a hőmérsékletmérés hibája $0,5\%$ -nál ne legyen nagyobb? A hőátadási tényező a tok végénél $100\text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$. A tok anyagának hővezetési tényezője $50\text{ W}/(\text{m K})$.

6. **HV**

Egy téglafalú lakószoba felfűtési folyamatának kezdetekor a falak hőmérséklete megegyezik a külső $-1\text{ }^{\circ}\text{C}$ hőmérséklettel. Határozza meg mennyi idő múlva alakul ki a falakban és a helyiségben az állandósult hőmérséklet eloszlás? A szobában véghőmérséklet $21\text{ }^{\circ}\text{C}$. A fal belső felületén

a hőátadási tényező $6 \text{ W/m}^2\text{K}$, a külső oldalon $15 \text{ W/(m}^2\text{K)}$, a hőmérsékletvezetési tényező $a = 0,0011 \text{ m}^2/\text{óra}$; a fal vastagsága $0,396 \text{ m}$; hővezetési tényezője $0,4 \text{ W/(m K)}$.

7. **HV**

Egy elektromos vezetéként szolgáló 30 mm külső-, 14 mm belsőátmérőjű réz csőben az áram-sűrűség 40 A/mm^2 . A cső külső felülete 10 mm vastag szigetelőréteggel van ellátva és a környezeti hőmérséklet $10 \text{ }^\circ\text{C}$. Az axiális irányú hővezetést elhanyagolva és feltételezve, hogy a szigetelőréteg hőmérséklete sehol sem lépi túl a $135 \text{ }^\circ\text{C}$ értéket, határozza meg a cső belső felületén kényszerhűtéssel elvonandó hőmennyiséget, valamint a belső csőfelület hőmérsékletét. A réz hővezetési tényezője 380 W/(m K) , a szigetelő anyagé $0,3 \text{ W/(m K)}$. A külső felületi hőátadási tényező $40 \text{ W/(m}^2\text{K)}$, a réz fajlagos ellenállása $2 \cdot 10^{-5} \Omega\text{mm}$.

8. **HV**

Egy 10 mm átmérőjű elektromos kábelt milyen vastag szigetelőréteggel kell ellátni, hogy a hőleadás maximális legyen? A szigetelőanyag hővezetési tényezője $\lambda=0,1 \text{ W/(m K)}$, a levegő és a szigetelőanyag felülete közötti hőátadási tényező $\alpha=10 \text{ W/(m}^2 \text{ K)}$. Mekkora lesz ekkor a szigetelés külső felületének hőmérséklete, ha a huzal ellenállása $0,005 \text{ Ohm/m}$, a vezetőben folyó egyenáram erőssége 100 A , a környezeti levegő hőmérséklete $25 \text{ }^\circ\text{C}$?

9. **HV**

Egy 90 mm külső átmérőjű cső két réteg egyenként 30 mm vastag szigetelőréteggel van burkolva. Az egyik réteg hővezetési tényezője a másiknak négyszerese. Milyen sorrendben ad a két réteg jobb szigetelést? Hány százalékkal lesz kisebb a hővesztés ekkor a másiknál? Feltételezzük, hogy a cső és a szigetelés külső felületének hőmérséklete a két esetben azonos ($t_{w \text{ cső1}}=t_{w \text{ cső2}}$, $t_{w \text{ szig külső1}}=t_{w \text{ szig külső 2}}$).

HŐÁTADÁS

1. **HÁ**

$d = 100 \text{ mm}$ átmérőjű 3 mm falvastagságú csőben áramló vizet a cső külső felülete mentén állandó $t_g=400 \text{ }^\circ\text{C}$ átlaghőmérsékletű füstgáz melegíti $t_v = 200 \text{ }^\circ\text{C}$ közepes hőmérsékletre. Határozza meg a csőfalon keresztüli hőáram-sűrűséget, amennyiben a vízfaloldali hőátadási tényező $\alpha_v = 2000 \text{ w/(m}^2 \text{ K)}$ míg a gázoldali $\alpha_g = 50 \text{ w/(m}^2\text{K)}$. Mekkora lesz a hőáramsűrűség, ha a cső belső felületére 2 mm vastag vízkő rakódik. $\lambda_{\text{vízkő}} = 32 \text{ W/(m K)}$. $\lambda_{\text{acél}} = 40 \text{ w/(m K)}$. Mekkora lesz a cső külső felületének hőmérsékletnövekedése. A csőfal síknak tekintendő.

2. **HÁ**

Egy 25 mm külső átmérőjű és $300 \text{ }^\circ\text{C}$ külső hőmérsékletű vascsövet úgy kell szigetelni, hogy a szigetelés vastagsága ne legyen nagyobb, mint 55 mm és külső felületének hőmérséklete ne emelkedjék $40 \text{ }^\circ\text{C}$ fölé. A cső környezetének (levegő) hőmérséklete $20 \text{ }^\circ\text{C}$ és a szigetelés külső falára vonatkozó hőátadási tényező $10 \text{ W/m}^2\text{K}$. Határozza meg a szükséges szigetelőanyag hővezetési tényezőjét!

3. **HÁ**

Meghatározandó 17 kg/s , $p=25 \text{ bar}$, $x=0,6$ állapotú nedves gőz állandó nyomáson száraz telítetté történő alakítására fordítandó hő mennyisége (gőztáblázattal). A melegítést síknak tekinthető falon keresztül $700 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű füstgázzal végezzük. Határozza meg a szükséges hőátviteli felületet, valamint a fal gázoldali felületének hőmérsékletét. A gázoldali hőátadási tényező $30 \text{ W/m}^2\text{K}$, a gőzoldali $4500 \text{ W/m}^2\text{K}$. A fal anyagának hővezetési tényezője 45 W/(m K) , vastagsága 10 mm .

4. **HÁ**

Egy vízszintes helyzetű szilárd tüzelőanyagú rakéta konténerének hossza 5 m átmérője 1 m . A környező levegő hőmérséklete $t_f = -30 \text{ }^\circ\text{C}$. Szél nincs. Határozza meg annak a fűtőtestnek a teljesítményét, amelyik a konténer felületén $t_w = 20 \text{ }^\circ\text{C}$ = állandó hőmérsékletet biztosít. $Nu_m=0,135(G_r P_r)^{1/3}$, $t_m=(t_f+t_w)/2$

5. **HÁ**

Egy $d = 100$ mm belső átmérőjű acélcsőben 80 °C hőmérsékletű víz áramlik. A csőfal belső felületének hőmérséklete 70 °C. Milyen sebességgel áramoltatja a vizet a szivattyú a csőben, ha a hőledás $q = 12,56$ kW/m. A szükséges adatok a Példatár függelékéből veendő a folyadék hőmérsékletén. A számításához válassza ki a megfelelő egyenletet a következőkből: $Nu = 0,024(GrPr)^{1/3}$; $Nu = 0,021Re^{0,8} Pr^{0,43}$; $Nu = 0,5Re^{0,2} Gr^{0,3}$; $Nu = 2,2(x+c_y)^{1/3}$

6. **HÁ**

100 mm belső átmérőjű és 5 m hosszú vízszintes csőben $t = 80$ °C hőmérsékletű $c = 0,5$ m/s sebességű víz áramlik. A cső belső felületének hőmérséklete 50 °C. Határozza meg a falon keresztül leadott hőmennyiséget! A számításához válassza ki a megfelelő egyenletet a következőkből: $Nu = 0,024(GrPr)^{1/3}$; $Nu = 0,021Re^{0,8} Pr^{0,43}$; $Nu = 0,5Re^{0,2} Gr^{0,3}$; $Nu = 2,2(x+c_y)^{1/3}$

7. **HÁ**

Egy 25 mm belső átmérőjű csőben $1,5$ kg/s mennyiségű víz áramlik, melynek közepes hőmérséklete 40 °C. A cső belső falának hőmérséklete 39 °C. A hőveszteség a csőfalán keresztül 985 W/m. Turbulens áramlásnál a hőátadás számítására a $Nu = 0,0243Re^m Pr^n$ alakú egyenletet alkalmazzák. Határozza meg a képletben n értékét, ha $m = 0,8$. A meghatározási hőmérséklet a víz közepes hőmérséklete.

8. **HÁ**

Határozza meg hányszorosára növeli a hőátvitelt a forró vízből a levegőbe a gázoldali felület bordázása, ha a bordázottság (bordázott és sima felületek aránya) 15 , a falvastagság 9 mm, a fal hővezetési tényezője 45 w/(mK), a vízoldali és levegőoldali hőátadási tényezők rendre 830 és 11 w/(m²K). A forró víz és a levegő hőmérséklete a két esetben legyen azonos.

HŐSUGÁRZÁS

1. **HS**

Egy polírozott alumínium felület hőmérséklete 250 °C, s ekkor sugárzóképesége 170 W/m². Milyen hányadát veri vissza ez a felület az ugyanilyen hőmérsékletű abszolút fekete felületről beeső sugárzásnak? Mekkora a felületek effektív sugárzása?

2. **HS**

Két párhuzamos síkfelület között sugárzással átadott hőmennyiség 70000 W/m². Meghatározandó az 1 felület effektív sugárzása, ha $T_2 = 500$ K, $a_2 = 0,7$, $c_0 = 5,67$ W/m²K⁴. ($T_2 < T_1$)

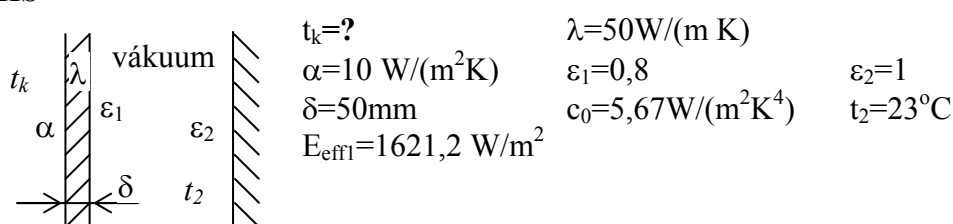
3. **HS**

Két egymással párhuzamos sík fal közötti sugárzásos hőcserét két polírozott síklap közéjük helyezésével csökkentjük. Határozza meg a falak közötti hőáramsűrűséget, ha a falak hőmérséklete $t_1 = 527$ °C, $t_2 = 27$ °C, feketeségi foka $\epsilon_1 = 0,8$, $\epsilon_2 = 0,9$. A polírozott lapoké rendre $\epsilon_{e1} = 0,1$, $\epsilon_{e2} = 0,05$, $c_0 = 5,67$ W/(m²K⁴)

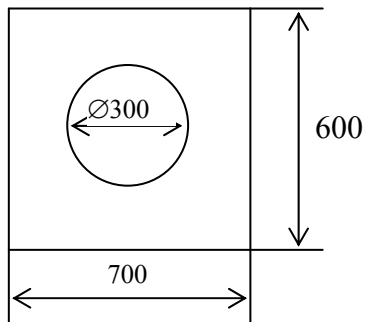
4. **HS**

Egy sík fal hőmérséklete 227 °C feketeségi foka $\epsilon_1 = 0,8$ effektív sugárzóképesége $E_{eff1} = 5000$ W/m². Határozza meg a vele szemben lévő $\epsilon_2 = 0,4$ feketeségi fokú fal hőmérsékletét, valamint a két fal közötti sugárzásos hőcserét! $c_0 = 5,67$ W/(m²K⁴)

5. **HS**

6. HS

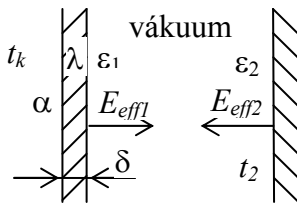

Határozza meg a 600x700 mm keresztmetszetű csőalagútban lévő 300mm külső átmérőjű gőzvezeték 1m hosszra eső sugárzásos hőveszteségét.

A csővezeték külső felületének hőmérséklete 567 °C
feketeségi foka 0,93.

Az alagút belső felületi hőmérséklete 117 °C,
feketeségi foka 0,8.
 $c_0=5,67 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K}^4)$

7. HS

$$t_k=?$$

$$\alpha=2000 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$$

$$\delta=10\text{mm}$$

$$E_{\text{eff}1}=310225 \text{ W}/\text{m}^2,$$

$$\lambda=50\text{W}/(\text{m K})$$

$$\epsilon_1=0,8 \quad \epsilon_2=0,7$$

$$c_0=5,67\text{W}/(\text{m}^2\text{K}^4)$$

$$E_{\text{eff}2}=116276 \text{ W}/\text{m}^2$$

8. HS

Két párhuzamos sík felület között a sugárzásos hőcsere csökkentése céljából két sugárzáscsökkentő ernyőt helyeztünk el, melyek feketeségi foka rendre 0,1 és 0,05. Az első felület hőmérséklete $t_1=527 \text{ °C}$, feketeségi foka 0,8. Határozza meg a másik felület $t_2 < t_1$ hőmérsékletét (feketeségi foka 0,9), ha az átszármaztatott hőmennyiség $383,5 \text{ w}/\text{m}^2$.
 $c_0=5,67 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K}^4)$

9. HS

Egy $0,2 \text{ m}^2$ nagyságú fekete felület hőmérséklete 540 °C . Határozza meg: a) a teljes kibocsátott energiát, b) a merőleges fekete sugárzás intenzitását, c) a maximális sugárzásintenzitáshoz tartozó hullámhosszt!

10. HS

8 térfogat% CO_2 és 10 térfogat% vízgőzt tartalmazó füstgáz egy $0,6 \text{ m}$ átmérőjű kéményben áramlik. A közepes gázhőmérséklet $t_g=900 \text{ °C}$, a kémény falának felületi hőmérséklete $t_w=600 \text{ °C}$ és a felületének feketeségi foka $\epsilon_w=0,8$. Határozza meg a gáz és a kémény fala között - a fal 1 m^2 felületére - sugárzással átszármaztatott hőmennyiséget! A füstgáz nyomása 1 bar.

A FELADATOK MEGOLDÁSÁNAK EREDMÉNYEI

(Az eredményeket a kérdések sorrendjében közöljük.)

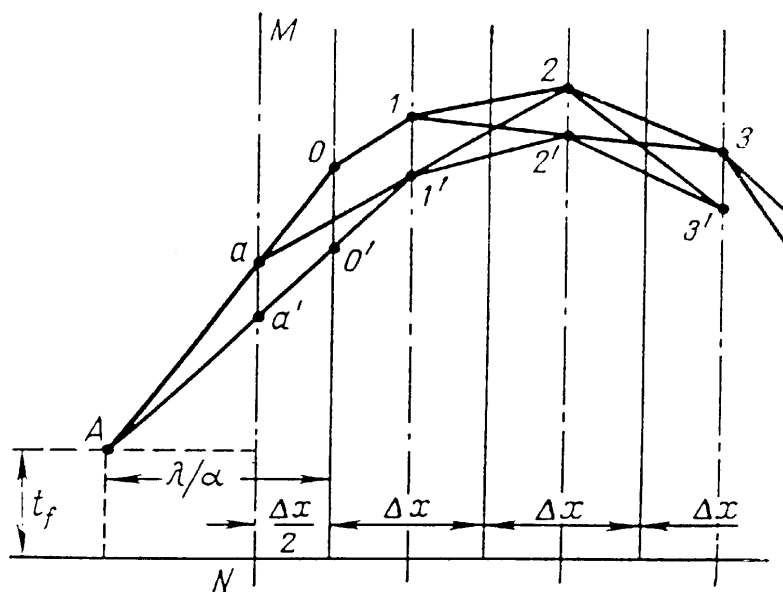
<i>Állapotegyenlet</i>			
1	6	2	8 MPa
3	717,342 t/h	4	2,729 m ²
5	66	6	11,3 perc
7	74 kg; 155,2 bar	8	29/88; 1/2; 4/3
9		10	1/22
11	66 g	12	-440 N
13	103,85 kN; 143,1 kN; 118,2 kN	14	10,788 N
15	514,659 m ³ ; 2777,29 N; 285,607 m ³ ; 45,35 kg		
16	3 kg; 1,25 m ³		
<i>Kinetikus gázelmélet</i>			
1	22 kg; 3,0115*10 ²⁶ ; 412,38 m/s	2	3,2217*10 ²⁰ ; 516,94 m/s
3	2,5 bar; 420,98 K; 612,4 m/s		
<i>Első főtétel</i>			
1	0,4 MJ	2	60 kJ; -100 kJ
3	-19210 J	4	84,2 kW; -212,4 kW
5	2,578 MW; 17,52 kg/s	6	4,887 MJ
7	-14,28 kJ	8	0,853
9	70,29 kW; 4,027 t/h	10	-1574,2 J/kgK; 300 kJ; 1,44
11		12	7,02 K
13	24,38 g	14	92,64 kg/h
15	-10,279 kJ; 181,227 kJ; -15,499 kJ	16	0,6; c _n =1435 J/kgK
17	28,206 kW; 0,086 kg/s	18	1,336; 0,1724 kg/s
19	289,65 kW; 17621 kg/h		
20	114,31 bar; 0,0197m ³ /kg; 786,32 K; -323,5 kW; 5,148 kg/s		
21	451,648 kJ; -129,849 kJ; 321,834 kJ	22	385,7 K
23	0,208 dm ³ ; 0,09761dm ³ ; -131,542 kJ/kg; 394,625 kJ/kg; 526,166 kJ/kg		
24	16,3 %	25	2; 2,27 MW; 17,63 kg/s
26	1,5 bar; 590,25 K; 755,7 K	27	15,044 m ³ ; 361,9 K; 0,973kJ/(kmolK)
28	0; 0; 27°C; 2 bar		
29	834,3 K; 365,8 K; 13,905 m ³ ; 6,095 m ³ ; 10,002 kJ		
30	3956J	31	1,8 bar; -560 J
32	2,322 J	33	0,47 W
34	430,37 K; 0,162 kg	35	353 K
36	0,538 bar;	37	884,9 K; 241,17 J/kgK
38	25,596 kJ; 3,0117 bar	39	0,35833 s
40	0,5996 s	41	6,641 MJ
42	643,3 K; 1111,8 J/kgK	43	2,086*10 ⁻⁴ m ²
44	7,393*10 ⁻⁴ m ²	45	8,007 kW
46	1,86*10 ⁻⁴ m ²	47	1/4-e
48	5,527 bar	49	232,8 K; 269,7 K; 15,786 kJ
50	478,73 m/s	51	328,1 K; 458,24 K; 5,48 bar
52	-369,606 kJ	53	1422,486 kJ
54	-3,013 MJ/kg	55	820,23 m/s; 0,5629 bar
56	3,698 bar; 400 K		

Fajhő			
1	10,699 kJ/kgK;	2	1298 J/(m ³ K);
3	1,12 kJ/kgK	4	4,6396 MJ/h
5	1/18,5; 1/14	6	452,3 kJ/kg; 498,2 kJ/kg; 493,8 kJ/kg
7	93,648 kJ; 13,095 bar	8	930,57 kJ; 13,88 bar
9	419 °C	10	1512 °C
11	1181,2 °C	12	357,8 °C
13	29,89 MW; 9,352		
Entrópiaváltozás, sűrűlódásos folyamatok			
1	0,5622 J/K	2	11,419 bar; 0,1189 m ³ /kg; -709,5 kJ
3	κ	4	-89,64 J/K
5	1,267; -66,311 kJ/kgK	6	-836,11 J/K
7	13,39 bar; 695,51 K; 0,88	8	602,7 kW; 60,252 kW
9	27,78 kW; 2,72 kW	10	0,6; 20 kW
11	1,275; 52,312 kJ/kg; 23, 04	12	14,6 bar; 0,8575; -422,392 kJ/kg
13	52,536 kJ/kg; 0,767	14	0,694; 9%; 19,553 kJ/kg
15	1,608; 4,494; 51,3 kJ/kg; 0,756	16	2 bar
17	7,06; 17,069 kJ/kg	18	31,6 %
19	0,997 MJ/s	20	19,096 kJ/kg; 5,527 bar
21	0,7242	22	0,839
Gázkeverékek			
1	2,474 bar		
2	R=288,27 J/kgK; ρ=1,184 kg/m ³ ; c _p =1008,93 J/kgK; c _v =720,67 J/kgK		
3	12,715 kJ/K; 0,333 bar; 0,666 bar	4	625,6 K
5	1247,1 kJ		
6	g _{H2} =0,558; g _{CH4} =0,442; r _{H2} =0,91; r _{CH4} =0,09; 5 kg; 3,96kg		
7	1413,96 J/kg		
8	3,81 bar; 309,3 K; 266,92 J/kgK; r _{N2} =0,803; r _{CO2} =0,197; 1824J/K		
9	693 J/kgK; 0,666 bar; 0,333 bar; 0,111; 0,889		
10	0,864 kg/m ³ ; 0,452 bar; 0,561 bar; 429 J/kgK		
11	0,2225; 0,7775; 0,19988; 0,80012	12	0,5429; 0,4571; 0,2379; 0,7621
13	193,08 bar; 0,298; 0,702	14	21,64 bar
15	405 K; 3,84 bar; r _{O2} =0,667; r _{N2} =0,333	16	16,809 kJ/K
17	0,584; 1,616; 0,743; 0,257; 0,819 bar; 5,444 m ³ ; 482,4 J/K		
18	9,096 bar	19	-1,2218 MJ; 1004 J/K
20	24,473 kPa; 80,025 kPa; 1,453 kg; 63,41 kPa; 16,614 kPa; 479,6 J/K		
21	-4408,7 J/K		
Gázkörfolyamatok			
1	0,266; 103,911 kJ/kg	2	0,1297
3	0,408	4	1000 K; 333 K
5	0,213	6	553,64 KJ
7	0,19	8	0,621; 8051,5 kW; 3051,5 kW;
9	118 kJ; 174,6 kJ; 56,6 kJ; 0,6758; v _{max} /v _{min} =64,82		
10	23,4°C; -21,9°C	11	0,54; 1149,55kJ
12	1,0736	13	0,612
14	750,3 J	15	1312,6J; 0,532

16	932,3 kJ/kg; 0,6518	17	0,192; 63,91 kJ/kg
18	19,55 kJ/kg	19	0,219
20	283,5 kJ/kg; 0,427	21	0,257
22	0,178	23	$w_h=203,61$ kJ/kg; $\eta_i=0,482$
24	0,3686; 0,56	25	10,098MW; 0,3686
26	77,636 kW; 538,38 K	27	0,142
28	$\pi_k=1,64$ (vagy 81,15) $\Delta\eta_i=58,3\%$	29	71,137 kJ/kg; 0,327
30	359 kJ/kg	31	523 K; 918 K; 0,427
32	193,694 kJ/kg	33	0,837
34	8,98 vagy 5,15	35	2,86 bar; 1256 K
36	59,709 kN	37	192893 J/kg; 369315 J/kg
38	779,436 kJ	39	0,25
40	0,186	41	1,1
42	1/6 kW/K; 50 kW; 0,6	43	2,094
44			
Gőzfolyamatok			
1	284,53 kJ; 3,874 kJ/K	2	223,59 kW; 1,576 kJ/kgK
3	1,692 kg/s	4	374,02 kW; 0,799
5	23,201 bar; 5,5269 m ³ ; 2430,34 kJ/kg; 5,5315 kJ/kgK; 2270,054 kJ/kg		
6	26,683 GJ/h; 84,4 %	7	3,333 kPa
8	28,27 kJ; -124,43 kJ	9	0,887 m ³
10	3,118 bar; 303,32 °C; 0,8489 m ³ /kg; 3067,64 kJ/kg; 7,679 kJ/kgK; -2,653 GJ		
11	19,917 kPa; -35,098 MJ; 0,02522	12	0,07211m ³ /kg; 223,93 °C; +3,88MJ
13	-27,717 MJ; 4,227 MJ; -23,489 MJ	14	+2,333 GJ
15	-268,765 GJ		
16	$p_1 = p_2 = 1,6$ bar; $x_1 = 0,00957$; $i_1 = 496,65$ kJ/kg; $x_2 = 0,01137$; $Q_{1,2} = 8$ kJ		
17	10,8 kJ; 0,678	18	2,331 kg; 0,7397; -624,16 kJ
19	13,575 MJ; 28,168 MJ; -2,263 MJ; -27,868 MJ		
20	0,7959 kg/s		
Gőzkörfolyamatok			
1	32,6 %; 39,6 %;	2	1,974 kW
3	0,36	4	0,3712; 14558 t/h
5	0,8	6	0,268, 0,248
7	0,882	8	0,56; 0,137 kg/s
9	60 bar; 690 °C; 1308,26 kW	10	42 bar; 670 °C
11	100 bar; 600 °C	12	46,33 MW; 0,315; 0,695
13	10 bar	14	2,752 MW
15	0,4234	16	0,3636; 37,69
17	0,4138; 44,726 MW	18	0,426; 98 MW
19	5,74; 122,5 MJ	20	80%
21	38,222 MW; 37 %		
Nedves levegő			
1	30 kJ/kg; 35 °C; 34,5 %; 64 kJ/kg; 0,0059 kg/kg; 0,003 kg/kg		
2	$2,71 \cdot 10^{-3}$ kg/kg; 40,92 %; 15,24°C		
3	18,94 °C; 9,74 °C; -1,0669 MJ; 0,139 kg		
4	56,21%; 25 °C	5	0,066 kg
6	15 °C; 20 %; 176,06 kg/kg	7	55,6%

8	10,28 °C; 59,56 %; 2,615°C	9	17,4 °C; 28,95 %; 7,629*10 ⁻³ kg/kg
10	20,55 °C; 28,95 %; 0,0038 kg/kg	11	37,56 °C; 18,89 %; 0,0076kg/kg
12	69,9 %	13	1,701 bar
14	30,4 °C; 25,55 kJ/kg; 4,182*10 ⁻³ kg/kg	15	34 °C
16	0,698		
17	0,0004 kg; 11,36 %		
18	0,488; 17,89 °C		
19	0,275; 0,00872 bar; 0,0088 kg/kg; 1,1619 kg/m ³		
20	199,818 J/kg; 58,547 kJ/kg		
Hővezetés			
1	256,17 W/m ²	2	30 mm
3	99,16 °C	4	13,4 mm
5	0,127 mm	6	Több mint 80 óra
7	17,4 kW; 131,6 °C	8	0,005 m; 104,6 °C.
9	Jobb hővezető belül; 22%		
Hőátadás			
1	9720 W/m ² ; 213,4 °C	2	0,0875 W/mK
3	887,83 m ² ; 230,2 °C	4	5,533 kW
5	0,877 m/s	6	120,165 kW
7	0,4	8	12,4
Hősugárzás			
1	4242 W/m ² azonos	2	103543 W/m ²
3	383,5 W/m ²	4	766,4 K; 5825 W/m ²
5	275 °C	6	21760 W
7	1448,7 °C	8	300 K
9	4,645 kW; 7,396 W/(m ² steradián); 3,625.10 ⁻⁶ m		
10	8843 W/m ²		

A nem állandósült hővezetés feladatának megoldása a véges differenciák módszerével